

**MÁTYÁS KIRÁLY ÓVODA
ÉS
BÖLCSŐDE
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Készült:

*A Komplex Prevenációs Óvodai Program adaptálásával,
eddiggi eredményeink, tapasztalataink beépítésével, felülvizsgálatával, módosításával
az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján.*

2025.

Tartalomjegyzék

1. Bevezető	5.old.
2. Gyermekkép, Óvodakép	7.old.
2.1. Gyermekkép	
2.2. Óvodakép	
3. Az óvodai nevelés feladatai	9.old.
3.1. Egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program.....	9.old.
3.2. Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés és szocializáció biztosítása.....	15.old.
3.3. Az anyanyelvi – az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása.....	18.old.
3.4. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.....	19.old.
Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	
Beilleszkedési ,tanulási ,magatartási zavarral küzdő gyermek	
3.5. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése.....	22.old.
3.6. Kiemelten tehetséges gyermekek.....	22.old.
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	23.old.
4.1. Személyi feltételek.....	23.old.
4.2. Tárgyi feltételek.....	25.old.
4.3. Az óvodai élet megszervezése.....	26.old.
4.4. Az óvoda kapcsolatai.....	28.old.
5. Az óvodai élet, tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	29.old.
5.1. Játék.....	30.old.
5.2. Verselés, mesélés.....	31.old.
5.3. Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc.....	32.old.
5.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka.....	32.old.
5.5. Mindennapos mozgás.....	33.old.
5.6. Külső világ tevékeny megismerése, mennyiségi és formai összefüggései.....	35.old.
5.7. Munkajellegű tevékenységek.....	36.old.
5.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	36.old.
6. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	38.old.
7. Ünnepek, kirándulások, rendezvények	39.old.
8. Szakmai munkaközösség	40.old.
9. Az óvoda gyermek és ifjúságvédelmi tevékenysége	40.old.
10. Kapcsolatok más nevelési szintekkel	42.old.
11. Az óvoda dokumentumainak egymásra épülése	44.old.
12. Kötelező eszköz- és felszerelési jegyzék	48.old.
Mátyás Király Bölcsőde Szakmai Programja	63.old.
<u>Legitimációs záradék</u>	102.old

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 77/2025. (IV.15.) Korm.rendelet
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról - 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védeleméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Törvények

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védeleméről és gyámügyi igazgatásról
2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Kormányrendeletek

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
2016/679. számú rendelet - Európai parlament és a Tanács (EU) általános adatvédelmi rendelete, GDPR- törvény Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiaiszakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelete a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
15/2013. (II.26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Irányelv: A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve

A pedagógiai program tartalmát befolyásoló további dokumentumok:

- Az óvoda Alapító okirata

Mátyás Király Óvoda
Pedagógiai Program

1. Bevezető

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. és az 1996. évi módosítása kötelezővé tette, hogy az óvodák az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján 1999. szeptember 1-től Helyi Óvodai Programjuk alapján dolgozzanak.

Az alapprogram és az azzal összhangban lévő óvoda pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

Nevelőtestületünk valamint az óvoda vezetője az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az alapprogram mellett figyelembe vette a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét.

Ezen kívül megalkottuk és beépítettük az intézményi egészségfejlesztési programunkat is.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján is hisszük, hogy a Komplex Prevenációs Óvodai Program a mi óvodánkban, a mi óvodásaink számára a legeredményesebben alkalmazható program.

- Az intézmény pedagógiai programja koherens a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott Óvodai nevelés országos alapprogramban foglaltakkal.
- A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-/tanulási feladatait, céljait.
- Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását.
- Minden nevelési év tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül.
- A tervek nyilvánossága biztosított.
- A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók.
- A humán erőforrás képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak

szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak.

- A nevelést, tanítást segítő eszközök és a nevelés tanítási módszerek kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.

A Mátyás Király Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde bemutatása:

Az első óvoda Ásotthalmon 1953. szeptember 1-jén kezdte meg működését a Felszabadulás utca 26. szám alatt 1 osztatlan csoporttal, 31 gyermekkel.

1967. szeptemberben elkészült a Bartók utca 31. szám alatt az óvoda 2 foglalkoztatóval, 1 főzőkonyhával, 2 részben osztott csoporttal, 53 gyermekkel. Ugyanekkor a Felszabadulás utcai óvoda megszűnt.

1978. október 15-én megkezdte működését a régi „Halasteleki iskola” felújított épületében az óvoda. Először 1 osztatlan csoporttal, 32 gyermekkel, később (1980-ban) még 1 csoporttal bővült a külterületi óvoda, így ott is 2 csoportban 66 gyermekkel működött.

1985-ben újra óvodaként működött, 1 részben osztott csoportnak adott helyet a Felszabadulás utcai épület 2002. május 31-ig. 1987. április 4-én adták át az új Partizán utcai (ma Tölgyfa utcai) 2 csoportos óvodát.

2002. szeptember 1-től két helyen, 5 részben osztott, illetve vegyes csoportban 120 óvodás gyermek óvodai ellátását biztosították.

2005. szeptember 1-től az óvodai csoportok száma 4-re csökkent. Az 5. óvodai csoport helyén bölcsőde kezdte meg a működését. Gazdasági okokból 2007. március 31-én a bölcsődei ellátás megszűnt. 2007. június 30-án bezárták a Bartók utcai óvodát. Átmeneti jelleggel 2007. szeptember 1-től az általános iskola épületében kapott helyet egy óvodai csoport, így a községben 3 óvodai csoportban történt az óvodai ellátás maximum 90 gyermek számára.

2008. szeptember 1-től az általános iskolában még egy átmeneti csoport került kialakításra, így ez a nevelési év 4 csoporttal indult újra. Eközben az óvoda főépületét 2 csoportszobával és kiszolgáló helyiségekkel bővítették majd az új épületszárnyat 2009. januárban hivatalosan is birtokba vettük. Azóta is teljes kihasználtsággal, 4 csoporttal működik óvodánk.

Óvodánkat 2018-2019-es nevelési évben felújították, melynek köszönhetően egy a XIX. Száznak megfelelő intézményt hoztak létre.

2019. szeptember 1 napjától a településen működő Mini Bölcsőde beolvad intézményünkbe, így többcélú intézményként működik tovább. Ekkortól lett a nevünk Mátyás Király Óvoda és Mini Bölcsőde.

2022. szeptember 1-től az óvoda mellé épült 2 csoportos bölcsőde is megkezdte működését. Ekkortól lett a nevünk Mátyás Király Óvoda és Bölcsőde

Községünk Szegedtől 32 km-re a déli határ mellett fekszik, nagy tanyakörzettel rendelkező település.

Az óvodás gyermekek kb. 1/3-a külterületről bejáró.

A városba való bejárást a nagy távolság miatt csak kevesen tudják vállalni. Sok családnál már a mezőgazdaság sem tud megélhetést biztosítani.

Az utóbbi években azonban a határon túlról is sok család választja lakhelyéül Ásotthalmot. Így a beköltöző családok száma az elmúlt években ugrásszerűen megnőtt. A családok több gyermeket vállalnak szociális helyzetüket tekintve igen változatos körülmények között élnek.

A szociális ellátás rendszere sok családot érint.

A Kiss Ferenc Általános Iskola és Művészeti Iskola és a Mátyás Király Óvodába járó gyermekek közül több a Hátrányos helyzetű, és Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Jellemző még, hogy a családok egy része, rossz anyagi körülmények között, szegénységben, ingerszegény környezetben él.

Óvodai nevelésünkben a szociális funkciók még nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjanak. Szeretnénk, ha óvodánkat az elfogadás, a szeretet, a biztonság, egymás iránti türelem jellemezné, ahol a gyermekek napjuk nagy részét örömmel, boldogan, önfeledt játékkal tölthetnék.

2. Gyermekkép, Óvodakép

„A legtöbb, amit a gyerekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak.”
(Johann Wolfgang von Goethe)

2.1. Gyermekkép

A születés pillanatában az ember, gyermek belép az emberi viszonyok rendszerébe, és azok által formálódik. A gyermek, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűsége, a **spon-tán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen eredményezik**. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy az életkori és az egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével **önmagához képest fejlődjön**, az esetlegesen meglévő hátrányai csökkenjenek.

Az emberi személyiségből indulunk ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Célunk, hogy a gyermek és az óvodapedagógus is jól érezze magát óvodánkban.

Középpontban a gyermekekben rejlő lehetőségek kibontakoztatása, a kreativitás fejlesztése áll, ahol meghatározó élmények egész sorát élik át. A gyermekközpontú pedagógiai folyamat alapvető feltétele az empatikus megértés.

Képesek vagyunk arra, hogy a gyermek fülével halljunk, szemével lássunk és szívével érezzünk. Képesek vagyunk a gyermekekkel együtt megélni a bejárt és még ismeretlen utakat.

Hiszünk abban, amit csinálunk.

Olyan légkört teremtünk magunk körül, hogy félelem és feltételek nélkül bizalomra érdemesek legyünk.

2.2. Óvodakép

Óvodánk a közoktatási rendszer önálló nevelési intézménye, **a családi nevelés kiegészítője**, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere **személyi és tárgyi valamint pedagógiai** környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő). A gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete hat a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulására. Nevelési célunk a 3-6-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztés, a gyermeki személyiség kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is). A Köznevelési Törvény 8. § (1) bekezdése alapján a jövőben az óvoda felveheti azt a körzetében lakó gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden,

- a településen, illetve
- ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező

három éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

Óvodai nevelésünk alapelvei:

- a gyermekeket bizalom övezi, tiszteletben tartjuk, elfogadjuk, szeretjük és megbecsüljük őket,
- pedagógiai munkánk során lehetővé tesszük és segítjük személyiségfejlődésüket egyéni készségeik és képességeik kibontakoztatását,
- óvodai nevelő munkánkat tudatosan tervezzük és végezzük,
- óvodánkat mentessé tesszük minden olyan személytől, eljárasmódtól, eszköztől, aki, vagy amely a gyermeki személyiség kibontakoztatását károsan befolyásolhatja,
- maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat.

Ennek érdekében az óvodai nevelésünk során gondoskodunk:

- gyermeki szükségletek kielégítéséről
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes befogadó óvodai légkör megteremtéséről,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról,
- a tevékenységeken keresztül gondoskodunk az életkorhoz és a gyermekek egyéni képességéhez igazodó műveltségterületek közvetítéséről,
- biztosítjuk a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételeket,
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, **a nemzeti identitás** erősítését, a **nemzeti hagyományok** átörökítését, nyelvi nevelését, és multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

3. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsa az érzelmi biztonságot. Kiemelten fontos, hogy figyelembe vegyük a gyermek egyéni képességét, szociokulturális hátterét, segítsük tehetsége kibontakoztatásában, hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Ezen belül:

- egészséges életmód kialakítását
- érzelmi nevelés, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelést
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztést, nevelés megvalósítást.

Az óvodai nevelésünk célja, hogy a 3-6-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítsük, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik az óvodába lépéstől az iskolába lépésig.

A nevelőmunkánk az emberi személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok, és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A gyermeket különleges védelem illeti meg az óvodában. Az óvodai nevelés és a gyermekek érdekeinek védelmében az életkori sajátosságainak és szükségleteinek ellentmondó szolgáltatások kivédése a célunk. A helyi sajátosságok, az óvodai nevelést igénylők statisztikai mutatóinak, főbb jellemzőinek alapján a nevelésnek még nagyobb hangsúlyt kell kapnia a jövőben, óvodai nevelőmunkánkban.

3.1. Egészséges életmód alakítása

Egészséges életre, életmódra nevelés, egészség megtartása, megerősítésére történő felkészítés.

3-7 éves korosztályra jellemzően fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve alakítjuk ki mindennapi környezetüket – méretüknek megfelelő bútorzat, hőmérséklet, mosdók, WC-k mérete, törekszünk a harmonikus színvilág alkalmazására, a természetes anyagok használatára.

Az egészségfejlesztés szempontjait szem előtt tartva tervezzük és valósítjuk meg a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, egészségvédelmet.

Programunkban az egészségnevelés terén is a prevencióra fektetjük a hangsúlyt.

Az egészségfejlesztés terén az óvodapedagógus és pedagógiai munkát segítők feladatai:

Törekszünk az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak meg alapozására. Hangsúlyt fektetünk a mozgásigény kielégítésére, és a testi képességek fejlesztésére, egészségük védelmére, edzésére. A környezet tudatos magatartás szokásainak kialakítása áthatja a teljes óvodai életet.

Az egészségfejlesztés kiterjed az alábbi területekre:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

- a bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Fontos feladatunk az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékonykommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Egészséges táplálkozás

Célunk a gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítése. Az óvodai étkeztetés az otthoni étkezés kiegészítését szolgálja.

Az óvodás a napja nagy részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok, a pedagógiai munkát segítők a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. Az optimális fejlődés szempontjából kiemelt jelentőségű az egészséges táplálkozás. Az óvodai étkeztetés napjainkban - minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. Jórészt ennek anyagi okai vannak (élelmezési norma), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Az étlap összeállításánál a közétkeztetési törekvéseket és az NÉBIH ajánlását vesszük figyelembe, szakképzett élelmezésvezető közreműködésével. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania

Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

(1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs (2) gyümölcs, zöldség, (3) hús, hal, tojás, (4) tej és tejtermék, (5) olaj, margarin, vaj, zsír.

Ezek az alapélelmiszer-csoportokban található táplálékok nem tartalmazzák önmagukban a fejlődéshez szükséges napi tápanyagot. (az otthoni étkezéssel egészül ki). Minden erőfeszítést megteszünk annak érdekében, hogy változatos formában az életkoruknak megfelelő tápanyagszükségletet biztosítani tudjunk. Folyamatosan odafigyelünk azokra a gyermekekre, akik otthon nem megfelelően étkeznek, pl. reggeli nélkül jönnek az óvodába. Együttműködést kérünk a szülőktől.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- Törekszünk a kulturált körülmények biztosítására. Megkedveltetjük az ízeket, intenzív rágasra ösztönzünk, folyamatosan folyadékot biztosítunk. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával megismertetjük a gyerekeket. Megtanítjuk őket az együtt étkezés szokásaira, szabályaira kulturált étkezéssel kapcsolatos viselkedésre. Odafigyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.

- Hetenként több gyümölcs- és zöldség-napot szervezünk.

- Tanácsokat adunk (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés és a gyermek otthonléte során a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Csökkentsék minimálisra a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólafeleket, a kekszet, a ropit, a chipset. A gyermekek étrendjében kerüljék a füstölt húst, felvágottat, húskonzervet, állati zsiradékot, és használjanak több alacsony zsírtartamú tejet, tejfölt, sajtot, halat, baromfit (bőr nélkül), barna kenyeret.

-
- Megismertetjük a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Az étkezést örömtelivé tesszük, jó hangulatot teremtünk az ételek elfogyasztásához.
 - Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsoljuk be a napi tevékenységbe az egészségfejlesztést, játékos alkalmat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is készíthessenek egyszerűbb ételeket (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás).
 - A gyermekekkel őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatunk meg, ahol ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, (pl. kóstolnak, szagolnak, tapintanak), mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóbbá a gyermekek számára (komplexitás).

Ételallergia jelentősége az óvodában

Az óvodai nevelés során kiemelt figyelmet fordítunk az ételallergiás gyermekek biztonságára és egészségének megőrzésére. Az allergiát okozó ételek kerülése, a szülőkkel és az étkeztetést biztosító konyhával való folyamatos együttműködés, valamint a pedagógusok megfelelő tájékozottsága és felkészültsége alapvető feltétele annak, hogy a gyermekek biztonságban, egészségesen és örömteli módon vehessenek részt a mindennapi óvodai életben.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

A Komplex Prevenációs Óvodai Program a mozgásfejlesztésre épít s ez kiemelt jelentőséggel bír. Feladatunk a mozgásigény kielégítése testi képességek fejlesztése, (az edzés víz, levegő, napfény) fejlesztő hatásának biztosítása. A mozgás jelen van a teljes óvodai életünkben. Minden alkalmat kihasználunk a szabad mozgásra is. Életkoruk figyelembe vételével fokozatos terheléssel fejlesztjük mozgáskészségüket.

Minden nap szervezünk mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron). Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást vezetünk. Fejlődésbeli lemaradás egyénre szabottan történik differenciált bánásmóddal a mozgás által (nagymozgások, finommozgások, testséma stb.) fejlesztjük.

A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük. A mozgás anyagát lásd mozgás fejezetben.

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismertjük: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokások kialakításával. Tudatosítjuk a gyermekben, hogy a tisztaság alapfeltétele a betegség megelőzésének, hangsúlyt fektetünk a bőr és száj, haj, érzékszervek, körmök ápolására, ruházat higiénéjára, közvetlen környezet tisztántartására. Életkoruknak megfelelően ehhez segítséget nyújtunk, nagymértékben támaszkodva az önállóságuk kialakítására. A gondozási feladatokkal összefüggő illemszabályokat is rögzítjük (pl. zsebkendőhasználat) Semmit nem teszünk meg a gyermek helyett, amire ő képes.

Öltözködés

Életkoruknak megfelelően fontos az óvodai nevelőmunkánkban a szokások kialakítása. Alakuljon ki, hogy ruhájukat saját jelüknél kell elhelyezni, majd életkoruk előrehaladtával azt összehajtogatni. Ehhez a tevékenységhez is elegendő időt biztosítunk, szükség esetén segítséget nyújtunk. Az öltözködés által fejlesztjük testképüket, testsémájukat és más ismereteket is nyújtunk. Az önállóságnak itt is nagy szerepe van. Fokozatosan szoktatjuk a gyermeket arra, hogy időjárásnak megfelelően vetkőzzön vagy öltözzön, problémáját jelezze szóban a felnőttek felé. A szülőkkel folyamatosan kapcsolatot tartunk, javaslatot teszünk a megfelelő ruházat és cipő kiválasztására.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítunk, ellenőrizzük a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segítjük biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítjuk. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában kéthetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

A gyermek testi gondozása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiéniai szabályok betartása a gyermekkel, a szülőkkel és a dolgozókkal. A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeljük, a helyiségeket a biztonsági szempontokat figyelembe véve alakítjuk. Az udvari, vagy játszótéri játékoknál, séta alkalmával felhívjuk a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira.

A gyermekek szükséglete szerint (szülők belegegyezésével) speciális szakemberek bevonásával gondoskodunk kötelező szűrővizsgálatokról (, fogorvos, védőnő), szakszolgálatok segítségével. Folyamatos kapcsolatot tartunk a Szakértői Bizottsággal, Nevelési Tanácsadóval, Logopédussal, Pszichológussal, Gyógypedagógussal.

Külső szakemberek javaslatait beépítjük fejlesztőmunkánkba.

Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. A gyermek szocializációjában nagy a felelősségünk a szülőkkel való kapcsolattartásban a cél az, hogy az otthoni környezet is kedvező mintaként szolgálhasson.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Az egészséges életmód fogalmába nem csak a tárgyi környezetük, hanem talán még fontosabb tényező a gyermekeket körülvevő személyek, azaz a szociális környezet minősége is beletartozik. Személyiségfejlődésükre nézve optimális a harmonikus, szeretetteljes légkör, de gyakran negatív jeleket is tapasztalunk a családi nevelésben.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények. Ez veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Minden mulasztás jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve.

Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegnyítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának, ebbe a körbe tartozhat a szexuális bántalmazás is.

Alapvető feladatunk a ránk bízott gyermekek nevelése, oktatása. Kötelességünk az, hogy közreműködünk a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

- A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, elérhetőségéről, fogadóórájáról.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem annak látványa is. Felelősségünk van abban, hogy a gyermek mit néz a tévében, számítógépen. A nevelési évet nyitó szülői értekezleten felhívjuk a szülők figyelmét ezekre a tényekre.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Életkoruknak megfelelően felhívjuk figyelmüket a veszélyes helyzetekre, odafigyelésre, óvatosságra sarkaljuk őket. Fontos, hogy azonosuljanak azzal, hogy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom előzhető meg. A gyerekekkel megtanítjuk, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képpolvasás, társasjátékok, beszélgetés, séta.

Általános előírások

A gyermekekkel

- az óvodai nevelési év, valamint
- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda házirendjében meghatároztuk azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatokat az SZMSZ – ben rögzítettük.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotukat folyamatosan ellenőrizzük, az udvari eszközöket folyamatosan felülvizsgáljuk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Kulturáltan étkezik

Helyesen használja az evőeszközöket

Önállóan használja a vécét

Önállóan és helyesen mos kezet, száját öblít

Szükség szerint használja a zsebkendőt

Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyrerakja

Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne

Vigyáz saját és társai testi épségére

Törekszik a kulturált környezet megtartására

Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismeri

Megfelelő önállósággal rendelkezik

Zárógondolatok

Ezeket az alapelveket figyelembe véve az óvodai nevelés során az egészséges életmód alakítása azt jelenti, hogy kialakul a kisgyermek igénye a személy és környezet higiéniájára a vészhelyzetek

elkerülésére, baleset megelőzésre, mozgásos életmódra, egészséges táplálkozásra és kulturált étkezésre, az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére, egy adott élethelyzetben az egészségesebb életmód választására, a másokon való segítségre. Mindez az egészség megvédésére történő beállítódást, (attitűdök) érdeklődést, véleményt, szándékot, érzékenységet jelent. A ránk bízott gyermekek ismereteit folyamatosan bővítjük s így információkhoz juttatjuk szervezetének működéséről, az egészségvédelem alapkérdéseiről. Nevelőmunkánk során a szocializációt segítjük elő, mint az óvoda a gyermek viselkedésének legfőbb mintaadó közössége. Az óvodai szocializáció közvetlenül kapcsolódik a családi szocializációhoz annak kiegészítő szerepe van. A családok helyzete nagymértékben befolyásolja a gyermek személyiségét. Meghatározza milyen lehetőségek vannak az emberi szükségletek kielégítésére az egészséghez való jogra, esélyegyenlőségre valamint a méltányosságra. Befolyásolják az adott élet és munkakörülmények, szociális és kulturális körülmények, szükségletek kielégítésének, választásának lehetőségei, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférhetőség mértéke.

Meghatározó az esélyegyenlőség kérdése is.

Egyes társadalmi csoportoknak kevesebb lehetőségük van az életmódjuk megválasztására kisebb mértékben vesznek igénybe ilyen jellegű szolgáltatásokat. A munkanélküliség következtében beszűkül az életlehetőségük, esélyük sincs normális lakáskörülményekhez, egészséges táplálkozáshoz a gyermek fejlődése szempontjából fontos testi, szellemi, pszichés körülmények biztosításához. Kedvezőtlen helyzetüket fokozza a problémák halmozódása, krónikus betegségek megjelenése, a gyermekek nevelési költségének magas szintje, esetleg a családba befurakodó káros szenvedélyek és mindezek összegzett hatása.

A szegénység, a szociális kirekesztettség az ebből fakadó életvitel az elhanyagoltság a szeretethiány mély sebeket üt a gyermek lelkén, az ilyen közegből érkező kisgyermek fokozottan szeretetre vágyik, nyílt és őszinte hozzánk. Ez a tény határozza meg az óvodában dolgozók és az óvodán kívüli szakemberek társas egészségvédő karakterét, viselkedési normáját.

3.2. Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés és szocializáció biztosítása

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodás gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségben belül érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy óvodánkban a gyermeket, érzelmi biztonságot nyújtó közvetlen, nyugodt, kiegyensúlyozott, elfogadó légkör vegye körül.

Mindezt szükséges az óvodai élet olyan megszervezése, amelyben sok a közös tevékenység, közös élmény, kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket. Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jelenezze.

Legyenek képesek környezetükben észrevenni a jót és a rosszat egyaránt. Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére, a különbözőségek elfogadására, tiszteletére neveljük őket. Egyszerre segítjük a gyermekek erkölcsi szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását és önkifejező, önértékesítő törekvéseit. Annak elfogadására, megértésére neveljük a gyermeket, hogy az emberek különböznek egymástól. Lehetőséget teremtünk arra, hogy kielégíttesse természetes társas szükségleteit a különbözőségek elfogadására, tiszteletére neveljük őket.

Magatartásuk alakulása szempontjából meghatározó az óvodapedagógus viselkedése. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol személyiségükre.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, Hátrányos helyzetű, Halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése sajátos törődést igényel. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek estében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodai nevelés eredményeként a gyermekek többsége eljut az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintre.

Érzelmi nevelés feladatai:

- szeretet és kötődés képességének fejlesztése,
- mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése,
- élménybefogadás képességének fejlesztése,
- saját érzelmek felismerése, az érzelem minőségéhez illeszkedő kifejezés
- nyilvánuljon meg az érzelmek kifejezésének különféle módja
- mások érzelmeinek felismerése, együttérzés képessége, empátia, proszociális viselkedés
- ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése,
- érzelmi zavarok tompítása, leépítése.
- szülőföldhöz való kötődés, szűkebb és tágabb környezet megismerése
- Halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek speciális nevelése

Nevelés eredménye az óvodáskor végén:

- ragaszkodnak óvodájukhoz, gyermekekhez, felnőttekhez,
- közös tevékenységekben aktívan részt vesznek,
- elfogadják az adott tevékenységre jellemző magatartási formákat,
- segítenek egymásnak, együtt éreznek társaikkal,
- számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzó társaik iránt,
- képesek konfliktushelyzetek megoldására,
- tudják kellően gátolni az indulataikat vagy túlzott érzelmi megnyilvánulásait
- képesek nyugodtan ülni, figyelmesen hallgatják a felnőttek, a gyermekek közléseit, érthetően válaszolnak,
- a közösségért szívesen dolgoznak, kooperatíván együttműködnek, bíznak önmaguk képességeiben, a megkezdett munkát a megbeszéltek alapján befejezik,
- igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat,
- szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre,
- kellő önbizalommal, önértékeléssel rendelkeznek,
- a hátrányos helyzetben lévő, sajátos nevelési igényű gyermekek készségei és képességei is kibontakoznak.

Közösségi – erkölcsi nevelés

Az óvodai nevelés messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, a család és óvoda szoros együttműködésére törekszik. Felvállaljuk a 3 – 7 éves gyermekek szocializációjának tudatos

szakszerű irányítását intézményes kereteken belül. A személyiség alakításának nagyon fontos tényezője a társas kölcsönhatások milyensége. Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák, tulajdonságok akkor fejlődnek ki, ha állandóan gyakorolja társaihoz, a felnőttekhez való helyes viszonyulást. A csoport életében megjelenő közös, örömteli tevékenység a csoport és óvoda hagyományrendszerére épül, mélyíti az összetartozás élményét. Fokozatosan elsajátítják a közösségi együttélés szabályait, normáit, amelyekhez alkalmazkodni képes a gyermek. Az egymáshoz való viszonyítás során kialakul reális énképe az énhatárok megtapasztalása, tiszteletben tartása. Társas együttműködés közben megtanulják az egymás felé fordulást, annak elfogadását, hogy mindenki egyéni külső és belső tulajdonságokkal rendelkezik, a különbözőségek elfogadását, az értelmes szeretetet.

- Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az óvodát.
- A gyermekek személyes és szociális képességeik felmérésére alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat alkalmaznak az óvodapedagógusok az intézményben.
- Az óvodapedagógusok rendelkeznek a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és az alapján valósítják meg a rájuk bízott óvodai csoportok, közösségek fejlesztését.
- A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára.
- Az intézmény gondoskodik és támogatja az óvodapedagógusok, pedagógiai munkát segítőket, valamint a gyermekek közötti folyamatos információcserét és együttműködést.
- Az intézmény közösségi programokat szervez.
- A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben.
- Bevonják a gyermekeket, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti, nevelési és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába.
- A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással a gyermekek és a szülők elégedettek.

Az óvodapedagógus:

- közösségfejlesztés folyamatát a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, sajátosságaira alapozza.
- ösztönzi a gyermekek közötti véleménycserét, fejleszti kommunikációs képességüket, harmóniát, biztosságot, elfogadó légkört teremt.
- pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és értékékként közvetíti a gyermekek, közösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságait.
- a gyermekeket egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet mentességre neveli
- pedagógiai tevékenységében a nevelt gyermekek életkorából következő fejlődéslélektani jellemzőik ismerete tükröződik.
- megteremti az általa irányított nevelési/tanulási folyamat során az együttműködési képesség fejlődéséhez szükséges feltételeket.

- szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit.
- a gyermekek nevelése/tanítása során a közösség iránti szerepvállalást erősítő helyzetet teremt.

Nevelés eredménye óvodáskor végén:

- figyelnek egymásra
- segítséget kérnek társtól, felnőttől,
- észreveszik, ha valaki segítségre szorul,
- tudnak kérni, megköszönik, ha kapnak valamit,
- betartják a szabályokat,
- nem veszik el a másét,
- megmondják, mit éreznek,
- megmondják, ha tetszik, illetve nem tetszik nekik valami,
- elfogadják, ha a játékban veszítenek, ha valami nem sikerül újra próbálkoznak,
- valóságot, igazat mondanak,
- durvaságot, agresszív megnyilvánulást, a trágár beszédet kerülik,
- erkölcsi ítéleteket fogalmazznak meg.

3.3. Az anyanyelvi – az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósulandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása –beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van.

Az óvodánk a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít további élményeket az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, kérdéseinek támogatására a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.

Feladatunk a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek a rendszerezése, célirányos bővítése különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő, kognitív képességei: (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség - fejlesztése). Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

- egyre pontosabb, valósághű észlelés,
- figyelemösszpontosításra való képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,
- reprodukív emlékezet,
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás,

A közoktatás esélyegyenlősége

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény 35.§ -a szerint a települési önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programot fogadtak el, amely-

ben elemzik a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását és meghatározzák az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat.

Az esélyegyenlőségi programunkkal különösen a közoktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kell ösztönöznünk.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelési helyzetére a beruházásokban, fejlesztésekben, a közoktatási intézményeinkben.

Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények gyermekei összetételének összehasonlításával annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

3.4. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Az óvodai nevelés során kiemelt figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a kiemelten tehetséges gyermekekre. Nevelésük, fejlesztésük az inklúzió, az egyéni bánásmód és az esélyegyenlőség elvének megfelelően valósul meg. Fontos feladatunk a differenciált fejlesztés, az egyéni szükségletekhez igazodó nevelési módszerek alkalmazása, valamint a szülőkkel és a szakemberekkel való szoros együttműködés.

Célunk, hogy minden gyermek képességeinek megfelelően bontakozhasson ki, biztonságban és elfogadó közösségben.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

Óvodánk részt vesz a tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket.

- A gyermekek integrált fejlesztése jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint.
- Az egyéni igényekhez igazodó fejlesztés megvalósulása érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük – így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt. Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sajátos nevelési igényű gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására

Valljuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, saját csoportjukban más gyermekekkel együtt, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett játékos cselekedtetés által, egyéni foglalkozással, mikro csoportos formában a legeredményesebb formája a fejlesztésüknek. Valamennyi gyermek esetén egyaránt kiemelt szerepe van a mozgásfejlesztésnek és ezen keresztül megvalósuló komplex képességfejlesztésnek. Ezt a feladatot a tevékenység folytatására jogosult, szakirányú végzettséggel rendelkező pedagógusok látják el.

Célunk: Harmonikus, nyugodt, biztonságot adó környezet kialakítása. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében egyrészt a társas viselkedés szabályainak elsajátítása, másrészt az ép gyermekek közvetítésével olyan modell nyújtása, amely a részképességek fejlődését, illetve a személyiségfejlődésüket is pozitívan befolyásolja. Alakuljon ki bennük a tolerancia és a segítő szándék, személyiségük különbözőségének elfogadása.

Törekszünk a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítására, fejlődésének elősegítésére, hogy ez által javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

Fejlesztés alapja:

- A gyermeknek joga, hogy állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.
- Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többivel együtt nevelhetők, optimális fejlődésükhöz személyi és tárgyi feltételek biztosítottak.

A fejlesztés rövidtávú céljai (Nevelési Tanácsadó, Szakértői Rehabilitációs Bizottság) minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai – orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira épülnek, együttműködve a fejlesztést végző szakemberekkel (gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus).

A fejlesztés feladatai

- inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés, magatartás alakítása a gyermekközösségben,
- sajátos nevelési igényű gyermekek terhelhetőségénél figyelembe vesszük a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát,
- a kiemelkedő teljesítményt felismerjük és gondozzuk,
- tudatos fejlesztéssel bővítjük a kompenzációs lehetőségeket,
- napirend során mindig csak annyi segítséget nyújtunk amennyi az önálló cselekvéséhez szükséges,
- együttműködünk a nevelő oktató munkát segítő pedagógiai asszisztenssel és óvodai dajkával,
- folyamatosan bővítjük ismereteinket elsősorban gyógypedagógiai téren,
- óvodáskor végére jussanak el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés,
- tárgyi feltételeket biztosítjuk a fejlődésük támogatását szolgáló eszközökkel, különösen a nagy mozgások fejlesztését, lateralitást, téri tájékozódást, beszédészlelés és – megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközökkel.

Együttműködésünk a szülőkkel naprakész. Az óvodavezető kapcsolatot tart a nevelési Tanácsadó, és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Intézet szakembereivel, logopédussal, pszichológussal, *gyógypedagógussal*, akik a gyermekek fejlesztésében részt *vesznek*.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. Felismeri a gyermekek személyiségfejlődési, - az esetlegesen jelentkező - tanulási nehézségeit, és képes számukra hatékony segítséget nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni.

A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni, mikro csoportos foglalkoztatás keretében.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai:

- Egyéni vagy mikrocsoportos foglalkoztatás keretében a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében
- Játékos, kreatív, kerülve az iskolai helyzeteket, nyugodt, ingerszegény környezetben
- A foglalkozások időpontja és helye tekintetében rendszeres

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

3.5. Hátrányos helyzetű és Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése:

Óvodánkban évről évre változó a Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, akik eltérő szociális környezetből jönnek, így az ő el és befogadásuk, az esélykülönbség csökkentése a feladatunk.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek személyiségformálására, a szocializációs hiányok korrekciójára.

A Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált nevelésének indokai:

Tapasztalatunk szerint egyre nő a Halmozottan hátrányos helyzetűek száma egyenes arányban azzal, hogy a családok egyre nehezebb anyagi helyzetben élnek.

- esélyt adunk arra, hogy a gyermekek képességüknek megfelelően fejlődjenek
- hangsúlyt fektetünk a közösségi élet szokásainak, szabályainak elsajátítására

A Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált nevelésének célja:

- a gyermekek differenciált, egyénre szabott fejlesztésének megvalósítása, esélyegyenlőség biztosítása,
- érzelmi, akarati, értelmi tulajdonságok fejlesztése, változatos tapasztalatok, tevékenységi formák biztosítása,
- családi háttérből adódó szociokulturális és szociális hátrányok csökkentése, lemaradások kompenzálása,
- minden gyermek önmagához képest fejlődjön,
- bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában.

A Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek optimális fejlődése érdekében a szülővel hatékony együttműködésre törekszünk, mint ahogyan a gyermekvédelemmel, családsegítő szolgálattal, egészségügyi ellátórendszerrel, is. A szociális ellátórendszerrel való együttműködés lényege az információáramlás, segítségnyújtás s annak elősegítése, hogy a szülők szegénysége, szociális helyzete miatt egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodai nevelésből.

Törekszünk az alsó tagozatos pedagógusokkal is az óvoda-iskola átmenetet segítő együttműködésre, a gyermekek fejlődésének után követésére.

3.6. Kiemelten tehetséges gyermek

A gyermek képességeinek ismeretében az óvodapedagógus minden alkalmat megragad a kiváló képességű gyermek differenciált fejlesztésére változatos módszerek alkalmazásával.

Alapelveink:

- A tehetség ígéretnek erős oldalának fejlesztése
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése

Feladataink :

- A tehetséges gyermek felismerése, a tehetség kibontakoztatásának tudatos segítése
- Sokféle tevékenységkínálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése
- A gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése

- Elfogadó és támogató környezet kialakítása
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Programunk nem kíván külön csoportszervezési formát. Megvalósítása a helyi adottságok, lehetőségek figyelembevételével és az óvodapedagógusok felkészültsége alapján szervezhető homogén és heterogén életkorú csoport is.

Hatékonyágát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége.

4.1. Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyerekekkel történő tevékenységek mindegyikét kizárólag ő irányítja.

Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre, ezért fontos, hogy a programunk szellemiségével azonosulni tudjon. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Munkája akkor lesz örömteli és eredményes, ha az általunk fontosnak tartott alapelveknek eleget tesz:

- ismeri az Óvodai nevelés országos alapprogramját és az intézménye pedagógiai programjának főbb tartalmait.
- ismeri és tudatosan alkalmazza a gyermekcsoport sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési/tanítási módszereket, eszközöket.
- pedagógiai tevékenysége biztos szaktudományos és módszertani tudást tükröz
- ismeri a nevelés/tanulás, képességfejlesztés szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását.
- fogalomhasználata szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.
- a nevelési/tanulási folyamatban a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít.
- megalapozza, segíti, ösztönzi a gyermekeket a későbbi tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására.
- tudatosan alkalmazza a gyermekek sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
- tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek segítik a gyermekek, komplex személyiségfejlődését.
- tiszteletben tartja a gyermekek, személyiségét, tudatosan keresi a bennük rejlő értékeket felelősen és elfogadóan viszonyul a gyermekekhez.
- az együttnevelés keretei között is módot talál a gyermekek esetében az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtésére.

- tevékenysége során az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál.
- igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.
- szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- tisztában van személyiségének sajátosságaival, és alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz.
- pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi
- fontos számára tudásának folyamatos megújítása, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.
- részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.
- csoportjában nyugodt, szeretetteljes légkört alakít ki,
- stabil szokásrendszert épít, következetes szabályrendszert állít fel,
- pedagógiai munkáját maximális színvonalon végzi, felkészülése tudatos, folyamatos, betartja az etika szabályait
- rendszeresen képzí önmagát,
- legyen képes énekével, mesével, bábjátékával, alkotásaival esztétikai élményhez juttatni a gyerekeket,
- a gyermekek fejlesztéséhez alkalmazzon egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programot,
- rendelkezzen empátiás készséggel, nevelési helyzetek, megoldásakor azonosuljon a gyermekkel, értse meg érzelmeiket,
- óriási türelemmel bírjon, munkáját örömmel végezze,
- figyelemmegosztó képesség jellemezze,
- az óvónő magatartása legyen határozott, ugyanakkor barátságos, szeretetteljes, őszinte,
- legyen igénye az önművelésre, a körülményekhez képest teremtsen lehetőséget a szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztéséhez,
- az óvónői párok tudjanak együtt, összehangoltan feladatokat megosztva dolgozni,
- legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni, (ehhez szükséges a két óra átfedési idő),
- az óvodapedagógusok szakmai munkaközösséget alakítanak és felelősséget vállalnak a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért,
- Az óvodapedagógusok, és a segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozók feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A hazájukat is elhagyni kényszerülő családok gyermekinek megteremtjük a lehetőséget, hogy megismerjék egymás kultúráját, anyanyelvét

4.2. Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, berendezése, oly módon kialakított, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságoát, kényelmét. Megfelel testmértüknek, biztosítja az egészségük megórzését, fejlődését.

Az óvoda udvara

Óvodánk rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel, EU szabványoknak megfelelő biztonságos játékokkal, amelyek garantálják a gyermekek kényelmét, egészségének megórzését, fejlődését. Az udvaron együtt játszhatnak óvodás testvéreikkel, másik csoportba járó barátaikkal, munkálkodhatnak az óvoda virágoskertjében.

Az óvoda épülete

Székhely: Tölgyfa u. 1. - 4 csoport

Az óvoda helyiségei:

Öltözők

A gyermekek részére csoportszobánként öltöző helyiséget van kialakítva, megfelelő szellőzéssel és világítással, méretüknek megfelelő padokkal, ruhafogasokkal.

Mosdók

A gyermekek méretének megfelelő mosdók, WC, és bútorzat lehetővé teszik, a mindennapi gondozási feladatok ellátását. Saját jellel ellátott törölközők biztosítják a higiénikus testápolást.

Csoportszobák

Játék, és az óvodai tevékenységek színtere, egyúttal itt étkeznek, alszanak a gyermekek. Kialakításukkor harmonikus színeket és formákat, lehetőség szerint természetes anyagokat használtunk. A csoportszobák felszereltsége mindenki számára megfelelő, biztonságos, lehetőség van a szülők fogadására is.

Nevelői szoba

Szakmai megbeszélések helyszíne, felkészülést, a gyermekek egyéni fejlesztését is szolgálja. A gyermekekkel kapcsolatos problémás ügyekben alkalmas a szülők fogadására is.

Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

A játéktevékenység eszközei:

- költségvetésből vásárolt játékbútorok, alapvető játékeszközök minden csoportban megfelelő szinten vannak,
- költségvetésen kívüli összegből biztosítjuk a játékhoz szükséges anyagok, eszközök, bábok, képességfejlesztő játékok, udvari fajtékok folyamatos bővítését,

- várható eszközigény a program megvalósításához: a különböző játékfajtákhoz szükséges feltételeket folyamatosan biztosítjuk, fontossági sorrend figyelembevételével.

Az óvodai tevékenységekhez szükséges fejlesztési eszközök biztosítása a kötelező eszköz – és felszerelési jegyzékben meghatározottak figyelembe vételével történik valamint:

- támogatásból vásárolt (pályázat, bái bevétel): fejlesztő játékok, udvari mozgásfejlesztő játékok bővítése, óvodaudvar folyamatos alakítása, szebbé tétele
- eszközigény a program megvalósításához:
 - folyamatosan változó

4.3. Az óvodai élet megszervezése

Napirend és hetirend:

szeptember 1-től – május 31-ig

Tevékenységek kezdete	Tevékenységek vége	Tevékenységek időtartama	Tevékenység megnevezése
7.00	8.15	75 perc	Gyülekezés, játék, szabadon választott tevékenység
8.15	8.30	15 perc	Teremrendezés, kupaktanács. Mindennapos testnevelés
8.30	9.00	30 perc	Gondozási feladatok, tízórai
9.00	11.30	150 perc	Szabad játék, szabad mozgás óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységformák
11.30	12.30	60 perc	Gondozási feladatok, ebék
12.30	14.30	120 perc	Csendes pihenő
14.30	15.15	45 perc	Teremrendezés Gondozási feladatok, uzsonna
15.15	17.00	105 perc	Játék, szabadon választott tevékenység

június 1-től – augusztus 31-ig

Tevékenységek kezdete	Tevékenységek vége	Tevékenységek időtartama	Tevékenység megnevezése
7.00	8.15	75 perc	Gyülekezés, játék, szabadon választott tevékenység
8.15	8.30	15 perc	Teremrendezés, kupaktanács. Mindennapos testnevelés
8.30	9.00	30 perc	Gondozási feladatok, tízórai
9.00	11.30	150 perc	Szabad játék, szabad mozgás óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységformák Játék, séta, levegő, víz, napfény edzőhatása, szabadon választott és szervezett tevékenységek
11.30	12.30	60 perc	Gondozási feladatok, ebék
12.30	14.30	120 perc	Csendes pihenő
14.30	15.15	45 perc	Teremrendezés Gondozási feladatok, uzsonna
15.15	17.00	105 perc	Játék, szabadon választott tevékenység

Az egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát, növekvő időtartamú (5-35 percet) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésévé valósulnak meg.

A napirend keret jellegű, rugalmas lehetővé teszi az előre nem tervezett változásokat, szem előtt tartja a gyermekek életkori sajátosságait, a játék kitüntetett szerepét.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus ebben a folyamatban is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a dajkával. **Az óvodai életünk megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, az élőszavas mese és a közösségi játékélmény biztosítására.**

Az óvodai nevelés tervezését a csoportnapló, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomán követését az óvodapedagógusok által készített feljegyzések, dokumentumok is szolgálják, ezek a személyiségi lapok illetve fejlettségmérő lapok, melyeket mi a gyermek óvodába lépésétől beiskolázásáig folyamatosan vezetünk kezdetektől fogva.

Személyiség lapok

Ahhoz, hogy az óvodapedagógus a gyermeket minél jobban megismerhesse jó, ha megismeri annak környezetét, szociális háttérét, ehhez nyújt segítséget az első családlátogatás és a szülővel kitöltött **anamnézis** lap. Ezek által az óvónő képet kap a gyermek környezetéről, a szülők nevelési felfogásáról, nevelési problémájukról, benyomásokat szerez a gyermekről. Információt kapunk az óvodába lépés előtti anya-gyermek kapcsolatról, kérdéseinket úgy tesszük fel, hogy abból ki-

tűnjön az együttműködési készségünk, segíteni akarásunk. A személyiség lap kitöltése során felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy nem kötelesek kérdéseinkre választ adni az információ közlés önkéntes. A személyes adatokat az adatvédelmi törvénynek megfelelően a titoktartási kötelezettség betartása mellett gyűjtjük be.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előre haladásához fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermekek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságik lehetővé teszik, külön térben szervezett- iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumok az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk. (MSST)

A gyermek fejlődésének nyomon követése:

Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti az oviKréta felületén található fejlődés nyomon követő dokumentumban. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk fogadóra keretében.

Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét - szükség szerint, de legalább félévenként - rögzíti. Rögzítjük a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

A jelzett pszichikus struktúrák a tanulási képesség meghatározói, illetőleg az iskolára való alkalmasság biztosítékai. A fejlődési ütemre, lemaradásra utaló jeleknél a fejlesztést megcélzó játékokat beépítjük a gyermekkel való egyéni játékos foglalkozásokba vagy a csoport nagyobb részénél felfedezett hiányosságokat korrigáljuk, foglalkozásokat tervezünk. Nagyobb lemaradásnál külső szakemberek segítségét vesszük igénybe.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésében.

4.4. Az óvoda kapcsolatai a családdal

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt **biztosítja** a gyermek fejlődését. Ennek feltétele, hogy az intézmény szorosan együtt működjön a családdal. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magában foglalja a lehetőségeket, amelyeket az óvoda és a család teremt meg

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett eseményeink, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is kifejezi az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógusok a lehetőségekhez képest figyelembe veszik a családi sajátosságait, szokásait, az együttműködés **családközpontú**.

Az óvoda kapcsolatot ápol azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodába lépés után, illetve az óvodai élet során meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. (bölcsőde, óvoda, pedagógia szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgáltatók, egészségügyi illetve közművelődési intézmények.)

Óvodánk nagyon jó kapcsolatot ápol Idősek Otthonával, Borostyán Nyugdíjas klub tagjaival, Citera szakkör tagjaival. Ezek a kapcsolatok egymás látogatásával, műsorok adásával és egyéb programok közös megvalósításával történnek.

5. Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai

„Hogyan tudjuk elérni, hogy a gyerekek boldogok legyenek? Az én válaszom erre az: szüntessük meg a tekintélyt. Hadd legyen a gyerek önmaga. Ne erőszakoskodjunk vele. Ne tanítsuk. Ne leckéztessük. Ne magasztaljuk. Semmire se kényszerítsük. Lehet, hogy az Ön válasza más. De ha elutasítja az én válaszomat, akkor érezze kötelességének, hogy találjon egy jobbat.”
(Alexander Sutherland Neill)

Programunk koncepciója szerint a környezet megismerésére nevelés köré csoportosítjuk az óvodai nevelés témaköreit. Ez lehetővé teszi, hogy a szokásokat, hagyományokat átadjuk, közvetítsük a gyerekek felé, aktivitásukra, érdeklődésükre alapozva.

Alapvetőnek tekintjük a gyermekek társas és természeti környezetével való kapcsolatát.

Úgy gondoljuk, hogy óvodai nevelésünkben akkor a leghatékonyabb az ismeretek átadása, ha a gyermeknek minél sokoldalúbb tapasztalatszerzésre és élményszerű átélésre adunk lehetőséget és a téma sajátosságait is figyelembe vesszük.

A komplexitás lényege, hogy ezt a lehetőséget tudatosan használjuk ki, az adott témát több oldalról megközelítve. Az ismeretszerzési lehetőségeket egy témakörön belül csoportosítjuk. A gyermekekhez érzelmileg közel álló témákat előtérbe helyezzük.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Világunkat pontosan, valóságyszerűen megismerni a kép, a cselekvés, a szó egységében lehet.

Ez az a terület az, amely szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának.

A beszédfejlesztés feladatait természetes élethelyzetben a személyiség szuverenitásának és az életkori sajátosságainak figyelembe vételével oldjuk meg.

A szabad játék, mint a gyermek fő tevékenysége, lehetőséget biztosít az anyanyelvi fejlesztésére. Szimbolikus játékaikban mesékből, és a mindennapi életből vett szófordulatokat használnak, így válik a passzív szókinccs aktív szókinccsé. A szóbeli megnyilatkozás hatékonyságát fokozzuk azokkal a metakommunikációs eszközökkel, amelyek szinte természetes velejárói a beszédnek. Programunkban a mozgás és a játék, mint két alapvető természetes megnyilvánulási forma, az óvodai nevelésünk alapja. A mozgásos játék természetesen és egyértelműen ötvözi a játék és a mozgás hatásrendszerét, s komplex módon fejleszti a gyermek személyiségét.

Óvodánk szabadtéri létesítményeit az utóbbi években fejlesztettük, környezetbarát játszóudvart alakítottunk ki.

A körülvevő természet mind-mind kimeríthetetlen lehetőséget biztosít sportolásra, mozgásra, játéokra.

5.1. Játék

A gyermekek játéka létforma, fejlődésüknek alapja, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység, így az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játékok segítik a gyermeki személyiség alakulását. A gyermekek legkedvesebb tevékenysége, minden időben és helyzetben felhasználhatjuk a képességek kibontakoztatására, az értelem, az érzelem, az akarat megnyilvánulására, formálására.

Az óvodáskorú gyermek fejlődésének elősegítése megvalósítható játékban, együtt érző magatartásunkkal, kellő elismerés, dicsérő szó kíséretében. A kisgyermek első valódi játszótársa, óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus, jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolat kialakulását is.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése, ez az óvodánk napirendjében és időbeosztásában is megmutatkozik.

A nyugodt légkört a megfelelő szokásrendszer kialakításával érhetjük el. A napirend kialakításában fontosnak tartjuk a folyamatosságot, azt, hogy kapkodás nélkül tevékenykedhessen, elmélyülten játszahasson, legyen ideje elképzelései megvalósítására.

Feladatunk, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítsunk a gyakorló játékhoz, szimbolikus szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az egészséges gyermek szeret mozogni, ezért fontos, hogy biztosítsuk számára a mozgáshoz szükséges eszközöket. Figyelünk arra, hogy ezek több szempontnak feleljenek meg: biztonságosak, esztétikusak, fejlesztő hatásúak legyenek, kreativitásra ösztönözzenek. A Hátrányos helyzetű, Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedését segítjük a játékban, spontán párbeszéd helyzetben és célzott tervszerű anyanyelvi nevelés során.

A fejlődésben meghatározó:

1. A gyermekek mozgásfejlettségének [manuális készségének], észlelésének, érzelmi, akaratil életének, gondolkodási jellemzőinek ismerete.

2. Az egyéni fejlettség és érdeklődés

Itt fontos tudni, hogy a gyermek milyen szinten van, miben van lemaradása, miben kiemelkedő. A gyermekek érdeklődési körének, kedvenc játékának és tevékenységének ismerete is nagyon fontos.

3. A csoport összetétele

Információkat kell szerezni a gyermekek szociális helyzetéről, arról, hogy milyen környezetből, milyen élményekkel, ismeretekkel jöttek. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt, a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd a szabadjáték folyamat kialakulása után, bevonható társ marad, ill. segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

5.2. Verselés, mesélés

A magyar gyermekköltészet, a népi, a dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. Feladatunk az irodalom iránti érdeklődés felkeltése és változatos irodalmi élmények közvetítése [mondóka, vers, verses mese] **élőszavas** mese, bábjáték, dramatizálás, dramatikus játék során. **Ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatunkat, ami elősegíti az olvasóvá válást.** A gyermek saját vers és mesealkotása annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A meseképi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. A mesélés közvetlen, meleg légköre, jó hangulata még inkább irányítja a gyermek figyelmét arra, hogy mi a szép, a jó, miért kell neki és másoknak is a szép, a jó szó, a szeretet.

A mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A felhasznált irodalmi anyagok összeállítása nagyon fontos feladatunk, ezért a kiválasztáskor érvényesülnie kell a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosságnak.

A kiválasztott versek, mesék, klasszikus és kortárs alkotások, népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rímusok, a magyarság történelmét erősítő mesék a környezet megismerését, megszerettetését, a néphagyományok ápolását segítsék elő. **Meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.**

A séták, kirándulások alkalmával adódó lehetőségeket minden esetben felhasználjuk irodalmi élmények nyújtására.

Megfelelő helyzetet, illetve nyugodt légkört biztosítunk, kiejtés módunkkal, beszédünkkel példát mutatunk, szuggesztív előadásunkkal fokozzuk az irodalmi élményt. A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással és / vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Lehetőség szerint könyv nélkül mesélünk.

Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy könyvvásárláskor törekedjenek igényesebb irodalmi művek kiválasztására. Szeretnénk, ha a szülők nem kérnék számon az óvodában tanult versek, mesék mennyiségét, hanem az irodalmi élményekről kérdeznék és hallgatnák meg gyermeküket.

Fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- várják, igénylik az irodalmi alkotásokat,
- örömmel mesélnek, báboznak, dramatizálnak,
- ismernek 10-14 mondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét,
- improvizálnak,
- szeretik a könyveket, vigyáznak rá,
- van kedvenc mesehősük,
- igénylik a hangokkal, szavakkal való játékot,
- fejlődik erkölcsi érzékük, fantáziájuk, képzeletük.

5.3. Ének-zene, népi játékok, tánc

Az óvodánkban az éneklés, zenélés, ölbeli játék, népi gyermekdal, énekes játék felkelti a gyermekek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, örömet nyújtanak.

Úgy gondoljuk, a gyermekeket meg kell ismertetni népi kultúránk alapjaival, ebben a korban kell az emocionális kötődést, érdeklődést kialakítani. **A népi** játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközei a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük nemzetiségi, etnikai kisebbségi hovatartozását is.

Kapcsoljuk dalainkat és mozgásanyagainkat a környezet megismerésére neveléshez, mesevershez, matematikai játékokhoz, ábrázoláshoz és testneveléshez, komplexitásra törekszünk.

A zenei anyag összeállításánál törekedni kell arra, hogy a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles- ünnepekhez kapcsolódjon.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve

Az éneklés zenélés, **népi játékok, néptánc** a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- élvezettel játszanak énekes játékokat,
- gátlás nélkül, egyedül is tudjanak énekelni,
- tudjanak élvezettel figyelni a zenei hangokra, hangszerekre,
- tudják megkülönböztetni a zenei fogalmakat,
- tudjanak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.

5.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ábrázoló tevékenység az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Célja: a gyermek élmény- és fantázia világának képi, szabad önkifejezése. A gyermek tér- forma- szín képzeletének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy nap, mint nap módot adjunk arra, hogy a gyermek lássa, tapasztalja, megismerje az általa használt anyagok sokszínű tulajdonságát, változatosságát. Lehetőséget adunk arra, hogy a már megismert technikát az új mellett a gyermek kedve szerint alkalmazhassa, gyakorolhassa. Minden olyan technikával dolgozhat, amivel sikerélményhez jut, amivel ki tudja fejezni önmagát.

Maga a tevékenység a fontos, valamint az igény kialakítása, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A gyermekek tevékenyen részt vesznek a szép, esztétikus környezet kialakításában is (teremdekoráció).

Feladatuknak tekintjük, hogy megismerkedjenek a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.

Az erdő közelsége, a növény- és állatvilág, a természet árnyalt színei, mind-mind megjelennek képi kifejezőképességükben. A környezet kiaknázzhatatlan lehetőség a termények, termések, ágak, levelek gyűjtésére, s ezeket használhatjuk az ábrázolásban, illetve manuális tevékenységükben.

Az óvodai életünkben törekszünk arra, hogy a gyermeki alkotásokat közösségi rendezvényeken bemutassuk és a tehetségeket felismerjük (Kistérségi szintű rajzpályázat, Könyvtár által szervezett tematikus rajzpályázatokon való megjelenés stb.)

Fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- legyen sokoldalú látási-tapintási tapasztalatuk a tárgyak térbeli kiterjedéséről, vegyék észre az eltérő nagyságú, formájú és az ellentétes irányok közötti különbséget,
- jelenjen meg képeikben a személyek, tárgyak térbeli ábrázolása,
- emberi alakot változatos formában jelenítsék meg, részformák megjelenítésére törekedjenek,
- képesek változatos színek, formák alkalmazásával ritmikus díszítésre,
- a szerzett ismereteket, tapasztalatokat a gyermekek spontán helyzetekben alkalmazni tudják,
- a megismert technikákkal képesek egyszerű kiegészítő játékok, eszközök készítésére,
- képesek legyenek a különböző eszközöket megfelelően és biztonságosan használni
- igényesek környezetük esztétikájára, tevékenyen részt vesznek színterítésében,
- megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

5.5. Mindennapos mozgás

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

4. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget **kell biztosítani**. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

5. A mindennapos irányított testmozgás részét képezheti a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelynek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A mozgásfejlesztés fő feladatai:

- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése,
- a rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása,
- a mozgástapasztalatok bővítése, sok gyakorlással, a mozgás tevékenységek alakítása,
- a testi képességek, erő ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés
- mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése,
- elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével, mozgásos tapasztalatok beépülése a szókincsbe.

Az eszközök és a tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk:

- 3-4 éveseknél a természetes nagymozgások,
- 4-5 éveseknél a szem-kéz, szem-láb koordináció, egyensúlyérzék,
- 5-6-7 éveseknél a finommotorika fejlesztése.

A motoros funkciók fejlettsége meghatározza a perceptuális funkciók fejlesztését, ami előfeltétele a fogalmi gondolkodásnak.

A gyermekek érdekében megteremtjük azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a fejlődésüket, növelik a szervezetük ellenálló- és alkalmazkodóképességét.

Biztosítjuk a lehetőséget, hogy az adott gyakorlatot ki-ki saját képességei szintjén örömmel, szívesen hajtsa végre. A mozgásos játék természetesen és egyértelműen ötvözi a játék és a mozgás hatásrendszerét és komplex módon fejleszti a gyermek személyiségét. Feladatunk a legoptimálisabb eszközök és a helyi adottságok kihasználása.

Játékosságra törekszünk, alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok beiktatásával a megelőzésre (lábboltozat erősítése stb.). A tervezésnél figyelembe kell venni a csoport motiváltságát, a fejlődés ütemét.

A mozgásos feladathoz igazodnak a prevenció program fejlesztési feladatai. Képességeiknek, mozgásigényüknek megfelelően mozogjanak sokat a szabadban, mert ennek fontos élettani hatása van.

Fejlődés az óvodáskor végére:

- szeretik és igénylik a mozgást, különböző mozgásformákat ismernek,
- mozgásuk összerendezett, megfelelő ritmusúvá válik, mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban növekednek, szem- kéz, szem-láb koordinációra képesek,

- cselekvőképességük gyors, kitartóak,
- képesek térben és időben tájékozódni, testképük kialakul,
- labdajátékokat, egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak a szabályok pontos betartásával.

5.6. Külső világ tevékeny megismerése, külső világ mennyiségi és formai összefüggései

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok szokások, a közösséghez való tartozás élményét, **az összefogás** a nemzeti, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyság-beli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér- sík- és mennyiségszemlélete.

A matematikai játékok során folyamatos beszédhelyzeteket teremtünk, amelyben a gyermekek elmondhatják észrevételeiket, megfogalmazhatják kérdéseiket. A kötetlen, oldott légkör hatására fokozódik a gyermekek beszédkedve, gazdagodik szókincse.

Fontosnak tartjuk a képességek cselekvés során történő fejlesztését, különösen az érzékelés, észlelés fejlesztését.

Legyen lehetőségünk felismerni a problémát, jusson idő a próbálkozásra, gyakorlásra, a megoldás módjának elmondására, az öröm átélésére.

Lehetővé tesszük a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezet kultúrára és biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében nagyobb hangsúlyt helyezünk a **fenntartó szemléletformálásra**, környezettudatos magatartás formálás alapozására, alakítására.

Fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását,
- ismerik testük, testrészeik nevét,
- megkülönböztetik a jobbra, balra irányokat,
- értik a helyeket kifejező névutókat,
- különbséget tudnak tenni napszakok, évszakok között,
- felismerik az évszakok, és a környezet periodikus változásainak összefüggéseit,
- a gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket,
- ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat,
- ismerik környezetük növényeit, azok gondozását,
- ismerik a közlekedési eszközöket, gyalogos közlekedés szabályait,
- felfogják az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket,

- tárgyilagosan képesek megítélni a világ összefüggéseit,
- ismerik a színeket,
- matematikai helyzetről, problémákról el tudják mondani gondolataikat,
- képesek igaz-hamis állítások elmondására,
- képesek logikai műveletre: összehasonlítás, megkülönböztetés, sorba rendezés, kiegészítés, 10-ig számolás, relációk stb.,
- biztonsággal tájékozódnak a térben.

5.7. Munka jellegű tevékenységek

A gyermekek mindennapi tevékenységének a része, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik, társas kapcsolataik, szociális magatartásuk is alakul ez által.

A fejlesztés a gyermek önkéntes, örömmel vállalt tevékenységen belül valósuljon meg. Kezdetben segítséggel, később önállóan öntevékenyen végezzenek munkajellegű tevékenységeket, ne csak a megfelelni akarás domináljon a gyerekeknél, hanem természetes, észrevétlen módon reagáljanak a külső szükségletekre.

A gyermeki munka a közösségi kapcsolatok, a kötelesség – **és felelősségvállalás** alakításának az eszközei, az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, saját magához mérten fejlesztő **pozitív** értékelést igényel.

Fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- gyermekek szeretnek közösen dolgozni,
- önállóan, igényesen végzik a naposi munkát,
- szívesen vállalnak egyéni megbízatásokat,
- közreműködnek a növények, állatok gondozásában,
- örömmel segítenek a kisebbeknek,
- szeretnek megteremtéseket készíteni egymásnak, szüleiknek.

5.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás elsődleges színtere a játék és a teljes óvodai élet.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, **amely elsősorban játékba integrált tevékenységben, cselekvésekben valósul meg** képesség együttesének fejlesztése attitűdök erősítése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, **több** érzékszervét foglalkoztató tapasztalás felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az önálló tanulás támogatása, tanítása:

- Az önálló, cselekvéshez kötött tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési/tanítási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása és azok bevezetésének megtervezése.
- A nevelhetőségi, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak.
- Az óvodapedagógusok a tanuláshoz, cselekvéshez kötött ismeretszerzéshez (pl. játékhoz) szakszerű útmutatást és megfelelő eszközöket biztosítanak, alkalmazva a nevelés-tanítás-tanulás módszertanát.
- Az intézmény az IKT-eszközöket rendszeresen alkalmazza munkájában

Környezettudatos életmódra nevelés:

- Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető.
- Az óvodán kívüli tevékenységek (megfigyelések, stb.) alkalmával a gyermekek a gyakorlatban tevékenységhez kötötten alkalmazzák a téma elemeit.

Az óvodapedagógus:

- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát.
- A gyermekek hibázásait, tévesztéseit a nevelési/tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és a megértést segítő módon reagál rájuk.
- Felkelti és fenntartja a gyermekek érdeklődését.
- Feltárja és szakszerűen kezeli a nevelési / tanulási folyamat során tapasztalt megértési nehézségeket.
- Fejleszti a gyermekek tanulási képességeit, az önálló felfedezés gyakorlására lehetőséget teremt.
- A nevelés / tanulás támogatása során épít a gyermekek egyéni céljaira és szükségleteire, a gyermekcsoport sajátosságaira.
- Nyugodt, és biztonságos nevelési, tanulási környezetet teremt.
- Ösztönzi a gyermekeket a hagyományos és az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus, etikus használatára a nevelési /tanulási folyamatban.
- Az önálló tanuláshoz, tapasztalatszerzéshez - játékhoz és egyéb tevékenységekhez - szakszerű útmutatást, az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő tanulási eszközöket biztosít.
- Támogatja a gyermekek önálló gondolkodását, ismeri, és a nevelési-tanítási-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

A tanulás lehetséges formái óvodánkban:

- utánzásos minta- és modellkövetés, magartartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)

- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos cselekvés,
- foglalkozás,
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás,
- a tevékenységek közül egyedül a mozgásfejlesztést célzó testnevelést szervezzük kötött formában, a kötött foglalkozás is lehetőséget ad a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételére.

A téma feldolgozása komplex módon vagy a téma köré csoportosítva történik. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Az anyanyelvi nevelés, dramatikus játék, bábozás kiemelt szerepet kap, a hét minden napját át-
szövi.

A tevékenységi formákat úgy szervezzük, hogy lehetőségünk legyen az egyéni bánásmód és differenciált tevékenységek megvalósítására, a gyermeki fejlődés ütemének figyelembevételével.

6. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belelép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az iskolában az óvodából iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Ehhez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik (különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a testséma kialakulásának).

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés, felidézés, megnő a megőrzés időtartama a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat / a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek /, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyerekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű, Hátrányos helyzetű, Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében az óvodapedagógusok és a speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

7. Ünnepek, kirándulások, rendezvények

Ünnepeink, nemzeti, kulturális, vallási és intézményi jellegűek. Fontos számunkra a mértékletesség, hogy annyi népszokást, ünnepet építsünk be az óvoda életébe, amennyit a gyermekek életkori sajátossága, érdeklődése megenged. A hagyományápolás, az ünnepek egységes átfogó nevelői folyamat részeként jelennek meg az óvoda, a csoport életében. Fontos, hogy a gyermekek ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely szülőföldre való kötődés alapja.

Az adott életkori sajátosságok figyelembevételével megismertetjük a gyermekekkel az egyetemes emberi és nemzeti értékeket és azok tiszteletére neveljük őket.

Az egyéni érdeklődést tartjuk szem előtt, a szokásokat változatos módon, sokszínű tapasztalatszerzéssel, élményekkel alakítjuk a gyermekekben csoport és intézményi szinten.

Óvodánk feladata és szerepe az ünneplés folyamatában elsősorban a gyerekekkel való közös készülődés, lelki – szellemi ráhangolódás, élményszerzés, ünnephez kapcsolódó játékok, dalok, mesék, beszélgetések.

Az ünneplés az egészséges élet ritmusának fontos összetevője és a harmonikus személyiség kialakulásában nagy szerepe van. Ünnepeink megszervezésekor figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, aktív együttműködésükre számítunk.

8. Szakmai munkaközösség

Óvodánkban szakmai munkaközösség működhet, amelynek minden óvoda- pedagógus a tagja. Tagjai munkaközösség-vezetőt választanak 1 évenként a munkaközösség tevékenységének szervezésére, irányítására, koordinálására. Feladatait az óvoda pedagógiai programja és éves munkaterve határozza meg, mindennapi munkánkhoz kíván segítséget nyújtani.

Valljuk, hogy nyitottak vagyunk, fontosnak tartjuk jó kapcsolatok kiépítésével az információ-áramlást, új ismeretek befogadását. Gyermekeink érdekében igyekszünk teljes és széleskörű együttműködésre az alsó tagozatos munkaközösséggel és más intézmények szakembereivel. Nevelési év folyamán többször is részt veszünk egymás munkaközösségi foglalkozásán.

9. Az óvoda gyermek és ifjúságvédelmi tevékenysége

Minden óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, segítése.

Intézményünk a gyermek és ifjúságvédelem alapellátásához tartozó jelzőrendszer szerves része.

A gyermekvédelmi felelőst az óvoda vezetője bízza meg a feladatok ellátásával. Az alapellátás feladata a megelőzés, más szóval prevenció, munkánk során megelőzni, elhárítani, enyhíteni igyekszünk a károsító hatásokon. Az óvodapedagógusok a gyermekvédelmi felelőssel együtt környezettanulmányokat végeznek, a családdal kapcsolatos problémákat jelzőlapon rögzítik, megteszik a megfelelő intézkedéseket.

Megelőző munkánkat segítik községünk orvosai, védőnői, iskolánk gyermekvédelmi felelőse, valamint a gyermekjóléti - és családsegítő szolgálat munkatársai. Arra törekszünk, hogy minden veszélyeztetett és Hátrányos helyzetű gyermek rendszeresen járjon óvodába, személyiségük ezáltal is optimális körülmények között fejlődjön.

Nevelési célokból adódó feladatok:

Az óvónők feladatai:

- az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi háttérének megismerése,
- szükség szerint környezettanulmány végzése,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése,
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek,
- bizalmon alapuló kapcsolat a szülőkkel, együttnevelés,

- gyermekek testi-lelki-szellemi szükségleteinek kielégítése,
- kölcsönös tiszteleten, feltétel nélküli szereteten alapuló kapcsolat,
- egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés szabadjátékban, anyanyelvi nevelés.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- szükség szerint családgondozó, védőnő segítségének igénybevétele,
- anyagi gondokkal küzdő családok támogatására az óvodavezető tájékoztatása a térítési díj csökkentése érdekében, illetve az alapítvány kuratóriumi elnökének tájékoztatása alapítványi támogatás érdekében,
- felterjesztés szociális ellátásra,
- nyilvántartás vezetése,
- beszámoló készítése félévente.

Az óvodavezető feladatai:

- Halmozottan hátrányos helyzetűek beóvodáztatása, óvodáztatási támogatáshoz igazolások kiállítása,
- rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, igazolatlan mulasztás esetén jelzés a szülő majd a jegyző felé,
- a gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása, feladatok, kompetenciák kijelölése nevelőtestületi szinten,
- bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal,
- a törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása,
- veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása,
- törvények, jogszabályok, kedvezmények, lehetőségek megismertetésével segítségnyújtás a családok felé.

Szociális segítő

2018. szeptember 1-től a *Gyvt. 40/A. § (2) ag)* pontja értelmében a család- és gyermekjóléti központ az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít. A végrehajtással kapcsolatos részletes szabályozást az Nmr. tartalmazza.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,

- c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- f) a jelzőrendszer működését.

Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel. Az együttműködési megállapodás tartalmazza

- a) az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást nyújtó személy megnevezését, valamint a szolgáltatás célját, tartalmát, helyszínét és annak megjelölését, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő mely időpontban látja el tevékenységét az intézményben, és
- b) a köznevelési intézmény nyilatkozatát arról, hogy biztosítja
 - ba) az óvodai és iskolai szociális segítő bejutását az intézménybe és
 - bb) a szolgáltatás nyújtásához szükséges külön helyiséget és az infrastruktúrához való hozzáférést.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás nyújtása a miniszter által jóváhagyott módszertan alapján folyik. A miniszter a módszertant az általa vezetett minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon közzéteszi, valamint gondoskodik annak folyamatos frissítéséről.

10. Kapcsolatok más nevelési szintekkel

Szülőkkel történő együttműködés:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a szoros együttműködés - a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

Pedagógiai, pszichológiai felkészültségünk, gyermekismeretünk, a gyerekek fejlődéséért érzett felelősségünk megfelelő alap a családdal való együttműködésre.

A gyermek személyiségének megismerése, formálása érdekében elengedhetetlenek tartjuk a családlátogatást, a családi környezet megismerését. A napi kapcsolattartás során tapintatosan közeledünk feléjük, hogy a segíteni akarásunkat érezzék, bizalommal forduljanak hozzánk. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Nyílt napokat szervezünk, ahol a szülők figyelemmel kísérhetik gyermekeik óvodai tevékenységét, viselkedését a közösségben.

Szülőkkel együtt szervezett ünnepek, kirándulások jó alkalmat adnak arra, hogy megismerkedhessenek az óvoda rendjével, szokásaival, s e rendezvények aktív résztvevői és támogatói legyenek.

A szülői értekezletek témáit úgy válogatjuk, hogy szolgálják a szülők pedagógiai kultúrájának a fejlődését. Kéréseiket figyelembe véve előadásokat tartunk, illetve szervezünk. Buszos gyermekeinknél üzenőfüzet segíti a kölcsönös információ átadást.

Az óvoda és a család kapcsolatának alakulásában fontos szerepet tulajdonítunk a Szülői Közösségnek. Minden évben együttműködési tervet készítünk, melyben rögzítjük feladatainkat. Segítik munkánkat, megosztják velünk ötleteiket, elképzeléseiket, aktívak a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.

Kiss Ferenc Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény:

Az óvodából az iskolába való zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és az iskola nevelőmunkájának zavartalan összehangolását, együttműködését. Munkánkban érvényesül a kölcsönös nyitottság és bizalom, egymás nevelési céljainak megismerése és megbecsülése. Együttműködési tervben rögzítjük a kölcsönös látogatásokat, közös értekezleteket, munkaközösségi foglalkozásokat, továbbképzéseket, egymás rendezvényein való aktív közreműködést. Volt óvodásaink meghívásával színesítjük ünnepeinket. A felkínált lehetőségeket tudatosan használjuk fel nevelőmunkánkban, a programokat beépítjük az óvodai nevelésünk egészébe.

Az Alapfokú Művészetoktatási Intézményegység előkészítő tagozataként működik zeneovi, az **óvodai nyitvatartási** időn túl szervezzük a Művészeti Iskola pedagógusa vezetésével heti egy alkalommal az érdeklődő nagycsoportos óvodások részére. A zeneovi célja a zenei nevelés megalapozásán túl, a hangszerek megismertetése, megszerettetése.

Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat:

Óvodánk fenntartója Ásotthalom Nagyközség Önkormányzata.

Kapcsolattartás formái: képviselő-testületi ülések, intézményvezetői megbeszélések, kölcsönös tájékoztatás, egyéni beszélgetések, óvodavezetői beszámoló.

Közművelődési Intézmények: (Homokháti Szociális és Gondozási Központ Ásotthalmi Tagintézménye, Borostyán Nyugdíjas Klub)

Az intézményeink között kölcsönös segítségnyújtás, kapcsolattartás jellemző, mely a gyermekműsorok látogatásában, könyvtárlátogatásban és egyéb rendezvényeken való együttműködésben nyilvánul meg.

Bedő Albert Erdőgazdasági Szakiskola és Kollégium:

Szívesen kirándulunk az intézmény parkjába, látogatjuk a múzeumát, szakmai ismereteiket igénybe vesszük környezeti nevelésünk színesítése érdekében.

Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottság:

Folyamatosan együttműködünk és igényeljük szakértelmüket a problémás esetekben.

Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat:

A kapcsolattartás folyamatos gyermekek problémáinak feltárása érdekében. Szükség esetén szakember, speciális foglalkoztatás megbeszélése szakember bevonásával.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda igyekszik külhoni óvodákkal is felvenni a kapcsolatot. Törekszünk a szakmai kapcsolatok kialakítására.

Móra Ferenc ÁMK Pedagógiai Szolgáltató Intézményegység:

Folyamatosan együttműködünk a szűrővizsgálatok lefolytatásával, segítséget nyújtunk az egyéni fejlesztéseknél, információkat koordináljuk a Nevelési Tanácsadó és a szülők között, a Nevelési Tanácsadó és a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság között.

Egészségügyi szervek, orvos, védőnő, fogorvos:

Időszakos szűrő vizsgálatokat végeznek az óvodában, tanácsadóban, rendelőben.

Közös előadásokat szervezünk az óvodákban az egészséges életmóddal kapcsolatban.

Óvodák Kistérségi Egyesülete:

Kapcsolatot tartunk más óvodákkal (kilenc település együttműködése). Kölcsönös tapasztalatcsere, szakmai foglalkozásokat szervezünk.

11. Az óvoda szakmai dokumentumainak kapcsolata és egymásra épülése

AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS
ALAPPROGRAMJA

↓

A MÁTYÁS KIRÁLY ÓVODA ÉS MINI BÖLCSŐDE
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

/ A KOMPLEX PREVENCIÓS ÓVODAI PROGRAM FELHASZNÁLÁSÁVAL /

↓

AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI ÉVES MUNKATERVE

↓

A GYERMEKCSOPORTOK NEVELÉSI ÉS TEVÉKENYSÉG TERVEI , ÉVES SZÁNDÉK-
TERV

↓

A GYERMEKEKRŐL SZÓLÓ, FEJLŐDÉSÜKET
TÜKRÖZŐ FELJEGYZÉSEK, MEGÁLLAPÍTÁSOK

Pedagógiai folyamatok:

- Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.
- Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési (az Eredmények értékelési területnél felsorolt adatok), demográfiai, és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése.

se alapján készülnek. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését.

- A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik.
- Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés.
- Az intézményi önértékelési ciklust lezáró intézkedési terv és a stratégiai és operatív tervezés dokumentumainak összehangolása megtörténik.
- Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.
- Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek.
- Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.
- A stratégiai tervek megvalósítása nevelési évekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)
- Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok és a munkaközösségek bevonásával történik.
- Az intézmény nevelési /tanítási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.
- Az intézményi pedagógiai folyamatok (például nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.
- Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.
- A nevelési év végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő nevelési év tervezése.
- A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.
- Az óvodapedagógus, tervező munkája során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tartalmi és intézményi belső el-

várásokat, valamint az általa nevelt/tanított gyermekek és csoportok fejlesztési céljait.

- A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak.
- A teljes pedagógiai folyamat követhető a tevékenységi tervben, a csoportnaplókban, valamint a gyermeki produktumokban.

Az óvodapedagógus tervezése és önreflexiói:

- Egységes rendszerbe illesztve tervezi az adott pedagógiai céloknak megfelelő stratégiákat, folyamatot, munkaformát, módszereket, eszközöket.
- Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek tevékenységeinek fejlesztése.
- Terveiben szerepet kap a gyermekek motiválása, motivációjuk fejlesztése.
- Tervező tevékenysége során a nevelési/tanulási folyamatba illeszti a szabad játékhoz, cselekvéshez kötött ismeretszerzésen és egyéb tevékenységeken kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket.
- Megtervezi a gyermekek, a csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
- Tervei készítése során figyelembe veszi az Óvodai nevelés országos alapprogramjában és az óvoda pedagógiai programjában megfogalmazott tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, tanított gyermekek és csoportok fejlesztési célját.
- Tervező tevékenységében épít a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre.
- A gyermekek, optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó, differenciált nevelési-tanulási-tanítási folyamatot tervez
- A gyermekek fejlettségére is figyelemmel a kommunikáció, együttműködés szintjén bevonja őket a nevelés-tanulás-tanítás tervezésébe.

12. Érvényességi rendelkezések

Az óvodai pedagógiai program érvényességi ideje: a nevelőtestület határozata alapján határozatlan időre szól, **2013. szeptember 1-től visszavonásig**

A nevelőtestület 2025.szeptember 11.-én felülvizsgálta és módosította.

A helyi óvodai pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai

Kötelező:

- ***Jogszabályváltozás***
- ***Fenntartó által meghatározott feladatváltozás***

Lehetséges:

- ***Sikeres innováció eredményeinek beépítése***

A helyi óvodai pedagógiai program nyilvánossága:

Egy példány a főigazgató irodájában.

Egy példány a bejáratnál lévő szülői faliújságon.

13. Kötelező eszköz- és felszerelési jegyzék

Pedagógiai Programunk megvalósításához a jegyzékben feltüntetett eszközök és felszerelések szükségesek amelyek jelenleg biztosítottak és a folyamatos csere és állagmegóvás mellett több-letköltés a fenntartóra nem hárul.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. melléklet

JEGYZÉK

a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

Az e jegyzékben felsorolt helyiségek kialakítására általános szabályként a nemzeti szabványban, vagy a nemzeti szabvánnyal azonos, illetve azzal egyenértékű építési és műszaki előírásoknak való megfelelés fogadható el. Amennyiben a nemzeti szabvány, vagy a nemzeti szabvánnyal azonos, illetve azzal egyenértékű építési és műszaki előírás eltér az e mellékletben meghatározott követelménytől, abban az esetben a melléklet rendelkezése az irányadó.

A mellékletben az intézménytípusonként felsorolt helyiségek kialakítása minimum követelmény.

A gyermekek részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha – rendeltetésétől függően – alapterülete lehetővé teszi legalább egy óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, tanítását, pihenését, öltözését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

Ha a helyiséget létszám figyelembe vételével kell kialakítani, a helyiség olyan méretű és berendezésű kell, hogy legyen, amelyben minden egyidejűleg jelenlévő tanuló, munkát végző felnőtt igénye egyidejűleg teljesíthető.

A fűtés megoldási módjáról, a helyiségek rendeltetészerű használatát biztosító – a mellékletben fel nem sorolt további – eszközökről (pl. lábtörölő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben, építési tervezési program elkészítése alkalmával kell dönteni. A nevelési-oktatási intézmények helyiségeiben előírt hőmérséklet követelményeiről szabvány rendelkezik.

Az e mellékletben előírt minimum követelmények teljesülésével a pedagógus – az óvoda, iskola SZMSZ-ében, házirendjében meghatározott – védő, óvó előírások figyelembevételével viheti be az óvodai foglalkozásokra, az iskolai tanórákra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

A gyermekek, tanulók részére vásárolt eszközöknek és felszereléseknek igazodniuk kell a gyermekek, tanulók testméretéhez.

A taneszközkészlet meghatározásához az alapfokú művészeti iskolákban az Alapfokú művészetoktatás tantervi programja nyújt segítséget. Taneszközre van szükség minden olyan jellegű tananyag feldolgozásához, amelyik a szemléltetés, illetve tanulói tevékenység nélkül nem valószínűsíthető meg.

Ha az eszközöket, felszereléseket létszám figyelembevételével kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő gyermek, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges, érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

Ahol a melléklet az óvoda pedagógiai programjára utal, azon az Óvodai nevelés országos alapprogramja, továbbá nemzetiségi óvodai nevelést biztosító óvoda esetén a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését biztosító óvoda esetén a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével készített vagy az Nkt. 26. §-ának alapján jóváhagyott pedagógiai programot kell érteni.

Ahol a melléklet az iskola pedagógiai programjára utal, ott a Nat, továbbá a nemzetiségi oktatást biztosító iskola esetén a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve, sajátos nevelési igényű tanuló oktatás esetén a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve, a két tanítási nyelvű oktatást biztosító iskola esetén a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, érettségi vizsgára felkészítő középiskola esetén pedig az Érettségi vizsga vizsgaszabályzata követelményei figyelembevételével készített vagy az Nkt. 26. §-a alapján jóváhagyott pedagógiai programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program) kell érteni.

Ahol a melléklet a művészetoktatási intézmények jegyzékében az iskola pedagógiai programjára utal, azon az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára építő vagy az Nkt. 26. §-a alapján jóváhagyott pedagógiai programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program) kell érteni.

Az eltérő pedagógiai elveket tartalmazó nevelési program az eszköz- és felszerelési jegyzéktől eltérően határozhatja meg a nevelőmunka eszköz és felszerelési feltételeit.

Ha vitás, hogy az előírt eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, köznevelési szakértői tevékenység folytatására jogosult szakértő véleményét kell beszerezni.

Az óvodai játszóudvar, az iskolai udvar akkor megfelelő, ha alapterülete az óvodában lehetővé teszi valamennyi gyermekcsoport-, az iskolában valamennyi osztály tagjainak egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását.

Elfogadható az óvodai játszóudvar kialakítása az óvoda közelében, az óvodán kívül, például közterületen, amennyiben garantált, hogy azt csak az óvodába felvett gyermekek veszik igénybe.

Ugyanígy elfogadható az iskolai udvar kialakítása az iskola közelében, az iskolán kívül, például közterületen, amennyiben garantált, hogy azt csak az iskolába felvett gyermekek veszik igénybe.

Ha az óvoda, az iskola, a művészetoktatási intézmény, kollégium sajátos nevelési igényű – különösen a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi fogyatékkal küzdő - gyermekek, tanulók nevelésével foglalkozik, a gyermekek, tanulók által használt he-

lyiségek kialakításánál az eszközök és felszerelések beszerzésénél biztosítani kell az akadálymentes, balesetmentes és érzékelhető, valamint biztonságos környezetet, – a fogyatékoság típusától függően – a kapaszkodókat, a nagyobb alapterületű, szélesebb ajtónyitású mellékhelyiségeket stb. A fogyatékoság típusát és mértékét az eszközök és felszerelések megvásárlásánál figyelembe kell venni.

Ha az óvoda nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésében, vagy az iskola (ide értve a művészetoktatási intézményeket is) a nemzetiséghez tartozók iskolai oktatásában, illetve a kollégium nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni.

Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál a „*óvodánkénti*” megjelölést alkalmazza, azon az óvodát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, és hogy hány épülete van. Ebben az esetben a helyiség a székhelyen vagy/és a telephelyen (azaz minden feladat ellátási helyen) is kialakítható.

Amennyiben a melléklet a mennyiségi mutatónál az „*óvodánként (székhelyen és telephelyen)*” megjelölést alkalmazza úgy valamennyi feladat ellátási helyen kialakítandó a helyiség, biztosítandó a megnevezett eszköz, felszerelés.

A „*gyermekcsoportonként*” megjelölésen a kialakított óvodai gyermekcsoportokat kell érteni.

A „*gyermeklétszám*” megjelölésen az óvoda alapító okiratában (feladatellátási helyenkénti bontásban is) rögzített felvehető maximális gyermeklétszám értendő.

Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál az „*iskolánkénti*” megjelölést alkalmazza, azon az iskolát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, és hogy hány épülete van. Ebben az esetben a helyiség a székhelyen vagy/és a telephelyen (azaz minden feladat ellátási helyen) is kialakítható.

Amennyiben a melléklet a mennyiségi mutatónál az „*iskolánként (székhelyen és telephelyen)*” megjelölést alkalmazza, úgy valamennyi feladat ellátási helyen kialakítandó a helyiség, biztosítandó a megnevezett eszköz, felszerelés.

Az „*osztály*” fogalmán a ténylegesen kialakított, a tanórai foglalkozáson együtt résztvevők csoportját, az iskolai osztályközösséget kell érteni.

Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál a „*kollégiumonkénti*” megjelölést alkalmazza, azon a kollégiumot kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, és hogy hány épülete van. Ebben az esetben a helyiség a székhelyen vagy/és a telephelyen (azaz minden feladat ellátási helyen) is kialakítható.

Óvoda

(a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodára vonatkozó eltérő követelmények a megjegyzésben külön feltüntetve)

I. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat,

megvilágítás) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

A	B	C
1. Eszközök, felszerelések Mennyiségi mutató		Megjegyzés
2. csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában is a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő
3. gyermekágy/fektető tároló helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) valamennyi gyermekágy tárolására alkalmas) csoportonként 1	
4. tornaszoba, sportszertárral	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A tornaszoba kialakítása kötelező. Amennyiben további tornaszoba kialakítása válik szükségessé, úgy a gyermekek számára aránytalan teher és többletköltség nélkül más nevelési-oktatási intézménnyel-, illetve sportolásra alkalmas létesítmény üzemeltetőjével írásban kötött megállapodás alapján is biztosítható a tornaszoba vagy tornaterem helyiség használata. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.
5. logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában a logopédiai és az egyéni foglalkoztatókat külön kell kialakítani
6. óvodapszichológusi helyiség	ha az óvodapszichológus alkalmazása óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában kötelező helyben alakítandó ki.
7. játszóudvar	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	közterületen, iskolában is kialakítható, ha adott időben biztosítható a kizárólagos használat az óvoda részére gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani
8. intézményvezetői iroda	óvoda székhelyén és azon a telephelyen, amelyen az intézményvezető-helyettes, illetve tag-	

	intézmény-, intézmény- egységvezető-helyettes alkalmazása nem kötele- ző 1	
9. intézményvezető- helyettesi iroda	ha az óvodában intéz- ményvezető-helyettes alkalmazása kötelező (székhelyen és telephe- lyen) 1	
10. tagintézmény-, intézményegységvezető- helyettes	Ha az óvodában tagin- tézmény-, intézmény- egységvezető-helyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephe- lyen 1	
11. óvodatitkári iroda	ha az óvodában az óvo- datitkár alkalmazása köte- lező óvoda székhelyén 1	Ha óvodában az Nkt. alapján az óvodatitkár alkal- mazása kötelezően előírt, a feladatellátáshoz szüksé- ges hely a tagintézmény-, intézményegységvezető- helyettesi irodával közösen is kialakítható, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi.
12. nevelőtestületi könyvtárszoba	és óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A könyvtárszoba abban az esetben alakítható ki a nevelőtestületi szobával együtt, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi. A könyvtárszoba legalább 500 könyvtári dokumentum befogadására legyen alkal- mas, az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez.
13. általános szertár/raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
14. többcélú helyiség (szü- lői fogadásra, tárgyalás- ra, ünnepek megtartásá- ra alkalmas helyiség)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
15. orvosi szoba, elkülönítő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat nyilat- kozata szerint a gyermekek ellátása – aránytalan teher és többletköltség nélkül – a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.
16. gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában

		nem alakítható ki másik csoporttal közösen.
17. gyermekmosdó, helyiség	WC gyermekcsoportonként 1 (WC - nemenként 1)	Gyermeklétszám figyelembevételével. Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában nem alakítható ki másik csoporttal közösen és ott ahol mozgáskorlátozott gyermeket nevelnek, az akadálymentes WC kialakítása is kötelező.
18. felnőtt öltöző	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.
19. felnőtt mosdó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.
	amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2,	
	vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1	
20. felnőtt WC helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével. A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.
	amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1	
21. felnőtt zuhanyzó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.
22. mosó, vasaló helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
23. szárító helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol a szárító helyiség a mosó, vasaló helyiséggel együtt kialakítható.
24. felnőtt étkező	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
25. főzőkonyha	óvodánként (székhelyen	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.

	és telephelyen) 1
26. melegítő konyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1
27. tálaló-mosogató	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1
28. szárazáru raktár	óvodánként (székhelyen Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek. és telephelyen) 1
29. földesárú raktár	óvodánként (székhelyen Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek. és telephelyen) 1
30. éléskamra	óvodánként (székhelyen Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek. és telephelyen) 1
31. karbantartó műhely	óvodánként (székhelyen Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában. és telephelyen) 1
32. kerekesszék tároló	óvodánként (székhelyen Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, és telephelyen) szinten- ahol mozgáskorlátozott gyermekeket nevelnek. ként 2
33. ételhulladék tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1
34. A fogyatékoság jellege szerint a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, tervezési program többet is előírhat.	

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

A	B	C
1. 1. Csoportszoba		
2. óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegegy (rács).
3. gyermekszék (ergo-nomikus)	(ergo- gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülőkével.
4. gyermekasztal	gyermeklétszám lemebevételével	figye-Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok.
5. fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	ablak
6. szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben	
7. játéktartó vagy polc	szekrénygyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	
8. könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	
9. élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
10. textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
11. edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
12. szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
13. 2. Tornaszoba		
14. tornapad	2	
15. tornaszőnyeg	1	

16. bordásfal 2
17. mozgáskultúrát, moz- 1
gásfejlődést segítő,
mozgásigényt kielégítő
készlet
18. egyéni fejlesztést szol- három gyermek egyidejű Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket
gáló speciális felszere- foglalkoztatásához nevel; a pedagógiai programban foglaltak sze-
lések rint.
- 19.3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba**
20. a fogyatékoság típu- A pedagógiai programban foglaltak szerint.
sának megfelelő, a
tanulási képességet
fejlesztő eszközök
21. tükör (az asztal széles- 1
ségében)
22. Asztal 1
23. Szék 2 Egy gyermek, egy felnőtt.
24. Szőnyeg 1
25. játéktartó szekrény 1
vagy könyvek tárolásá-
ra is alkalmas polc
- 26. 4. óvodapszichológusi** Gyermeklétszám szerint
szoba
27. Asztal 1
28. Szék 4
29. Szőnyeg 1
30. Könyvek, iratok táro- 1
lására is alkalmas polc
- 31. 5. Játsszóudvar**
32. kerti asztal gyermek-
csoportonként 1
33. kerti pad gyermek-
csoportonként 2
34. Babaház gyermek-
csoportonként 1
35. udvari homokozó gyermek-
csoportonként 1

36. Takaróháló homokozónkként 1 A homokozó használaton kívüli lefedéséhez.
37. mozgáskultúrát, moz- V. rész szerint
gásfejlődést segítő,
mozgásigényt kielégítő
eszközök
- 38.6. Intézményvezetői
iroda**
39. íróasztal és szék 1-1
40. tárgyalóasztal, székek- 1
kel
41. Telefon 1
42. Fax 1
43. Könyvszekrény 1
44. Iratszekrény 1
45. Elektronikus adathor- 1
dozó szekrény
46. számítógép, internet 1 felszerelés
hozzáféréssel, periféri-
ákkal
47. számítógépasztal és 1-1
szék
- 48.7. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-,
intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitká-
ri iroda**
49. (a felszerelések feladatellátás szerint helyez-
hetők el)
50. íróasztal és szék 1-1
51. Iratszekrény 1
52. Telefon 1 Közös vonallal is működtethető.
53. számítógépasztal és 1-1
szék
54. számítógép, internet 1
hozzáféréssel, periféri-
ákkal
- 55.8. Nevelőtestületi
szoba**
56. fiókos asztal, ami egy-pedagóguslétszám

ben eszköz előkészítő szerint 1 munkasztal is		
57. Szék	pedagóguslétszám szerint 1	
58. könyvtári dokumentum	500	Az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez.
59. Könyvszekrény	2	Legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen.
60. Fénymásoló	1	
61. Tükör	1	
62. 9. Többcélú helyiség		
63. tárgyalóasztal	székek- 1 kel	
64. 10. Orvosi elkülönítővel	szoba, berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabály- óvodában megszervezett, biztosított. ban előírtak szerint	Amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva.
65. 11. Gyermeköltöző		
66. öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám lembevételével	figye- öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló
67. Öltözőpad	gyermeklétszám lembevételével	figye-
68. 12. Gyermekmosdó, WC helyiség		
69. Törülközőtartó	gyermeklétszám lembevételével	figye-
70. Falitükör	mosdókagylónként 1	
71. rekeszes fali (fogmosótartó)	polc gyermeklétszám lembevételével	figye-

III. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

A	B	C
1. egyéni szerek	tisztálkodó gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
2. tisztálkodó felszerelés	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó

sek	
3. Fésűtartó	csoportonként 1
4. Törülköző	felnőtt és gyermeklétszám sze- rint 3-3
5. Abrosz	asztalonként 3
6. Takaró	gyermeklétszám szerint 1
7. ágyneműhuzat, lepe- dő	gyermeklétszám szerint 3-3

IV. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

A	B	C
1. szennyes ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
2. mosott ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
3. Mosógép	óvodánként (székhelyen és ha a mosás helyben történik telephelyen) 1	
4. Centrifuga	óvodánként (székhelyen és ha a mosás helyben történik telephelyen) 1	
5. Vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
6. Vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
7. Szárítóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
8. Takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
9. kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	és ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna
10. Hűtőgép	óvodánként 1	
11. Porszívó	óvodánként 1	

V. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

A	B	C
1. 1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtként)		
2. különféle játékformák (mozgá- gyermekcsoportonként a csoportszobai és udvari eszközök sos játékok, gyakorló, szimboli- gyermekek 30%-ának meg- külön-külön kus, szerepjátékok, építő- felelő mennyiségben konstruáló játékok, szabályjáté- kok, dramatizálás, bábozás, bar- kácsolás) eszközei		
3. mozgáskultúrát, mozgásfejlődést gyermekcsoportonként a csoportszobai és udvari eszközök segítő, mozgásigényt kielégítő gyermeklétszám figyelem- külön-külön eszközök bevételével		
4. ének, zene, énekes játékok esz- gyermekcsoportonként a az óvoda pedagógiai programja sze- közei gyermeklétszám figyelem- rint bevételével		
5. az anyanyelv fejlesztésének, a gyermekcsoportonként a az óvoda pedagógiai programja sze- kommunikációs képességek fej- gyermekek 30%-ának meg- rint lesztésének eszközei felelő mennyiségben		
6. értelmi képességeket (érzékelés, gyermekcsoportonként a az óvoda pedagógiai programja sze- észlelés, emlékezet, figyelem, gyermekek 30%-ának meg- rint képzelet, gondolkodás) és a kre- felelő mennyiségben ativitást fejlesztő anyagok, esz- közők		
7. ábrázoló tevékenységet fejlesztő, gyermekcsoportonként a az óvoda pedagógiai programja sze- eszközök gyermeklétszám figyelem- rint bevételével		
8. a természeti-emberi-tárgyi kör- gyermekcsoportonként a az óvoda pedagógiai programja sze- nyezet megismerését elősegítő gyermeklétszám figyelem- rint eszközök, anyagok bevételével		
9. munka jellegű tevékenységek gyermekcsoportonként a az óvoda pedagógiai programja sze- eszközei gyermekek 30%-ának meg- rint felelő mennyiségben		
10. 2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
11. Televízió	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
12. magnetofon/CD szó/hangfalak	leját- három csoportonként 1	
13. diavetítő vagy projektor	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
14. Vetítövászón	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	

-
megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	sik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
9. nyelvi kommunikáció-óvodánként (szék- abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű vizuális, auditív helyen és telephe- gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos megjelenítésének lyen) 1 óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható más- ellenőrzésére alkal- mas eszköz sik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
10. szurdologopédiai csoportonként 1 eszközök
- 11.3. Látási fogyatéko- sok**
12. Olvasótelevízió gyermeklétszám gyengénlátók, aliglátók számára figyelembevételével
13. hatrekeszes doboz, gyermeklétszám gombás tábla, szöges szerint 1 tábla, csörgő labda

VII. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAÉDELMI ESZKÖZÖK

A	B	C
1. étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	óvodánként (székhe- amennyiben étel kiosztása folyik lyen és telephelyen) 1	
2. Elsősegélyláda	óvodánként (székhe- a közegészségügyi előírások szerint lyen és telephelyen) 1	
3. gyógyszer szekrény (zárható)	óvodánként (székhe- a közegészségügyi előírások szerint lyen és telephelyen) 1	
4. amennyiben a betöltött munkakörben a külön jogszabályban meghatározottak szerint viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha		
5. amennyiben a betöltött munkakörben a külön jogszabályban meghatározottak szerint viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha		
6. tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	

Mátyás Király Óvoda és Bölcsőde szakmai programja

1. A BÖLCSŐDE ADATAI:

A bölcsőde hivatalos neve: Mátyás Király Bölcsőde
Címe: 6783 Ásotthalom, Tölgyfa u. 1.
Az intézmény székhelye: Mátyás Király Óvoda 6783 Ásotthalom, Tölgyfa u. 1
Nyitva tartás: Hétfőtől péntekig 7.00-17.00
Ásotthalom Nagyközség közigazgatási területe, üres férőhely esetén bármely önkormányzat közigazgatási területe
Telefon: 0620/809-58-99
E-mail: bolcsodematyaskiraly@gmail.com
Fenntartó neve: Ásotthalom Nagyközség Önkormányzata
Székhelye: 6783 Ásotthalom, Szent István tér 1.
A többcélú intézmény vezetője: Csontosné Kruzslicz Ildikó
Az intézmény dolgozói felett a munkáltatói jogkör gyakorlója: Csontosné Kruzslicz Ildikó
Bölcsőde szakmai vezetője:
Bölcsődei férőhelyek szám: 24 fő
Bölcsődei csoportok száma: 2
Az ellátandó célcsoport: 1997. évi XXXI. törvény, 42/A. § (1)-(3) bekezdéseiben meghatározott korig.

Szakmai program érvényességi ideje: 2022. szeptember 01.-2025. augusztus 31.

Szakmai program készítésének dátuma: 2022. június

2. A ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS ELLÁTÁS JELLEMZŐI:

Ásotthalom község Szegedtől 32 km-re fekszik a déli határ mellett, Csongrád megye egyik legnagyobb kiterjedésű szórt tanyás települése. A városból sok család kiköltözik az üresen maradt sokszor minden komfort nélküli tanyákra a jobb élet reményében. A szociális ellátás rendszere sok családot érint.

A bölcsőde épülete a törvényi előírásoknak megfelelően lett megépítve az óvoda közvetlen szomszédságában. A település népessége megközelíti a 4200 főt. Az alapvető szolgáltatások mindenki számára elérhetőek.

Az egészségügyi alapellátási rendszer jól kiépített és biztonságosan üzemel. Háziorvosi és védőnői ellátás két körzetben működik, a fogorvosi alapellátás helyben biztosított.

Ásotthalmon lakó gyermekes szülőknek 2018 óta van lehetősége a bölcsődés korosztályú gyermekét intézményes keretek között nappali ellátás formájában elhelyezni.

A Dózsa György utcán családi házból kialakított Mini Bölcsőde nagyon sok lehetőséget adott a szülők munkába állásának segítésében. A 7 fő gyermek ellátása azonban kevés. Az Mini Bölcsőde kialakítása csak a 18 hónapos kort elért gyermekek ellátását tudja biztosítani, ami nem elégíti ki a felmerült igényeket.

Fontosnak tartjuk, hogy megismerjük, milyen szociokulturális környezetből, milyen környezetből, érkeznek a gyermekek a bölcsődébe, ezért minden beiratkozott gyermekhez még a beszoktatás előtt a kisgyermeknevelő családlátogatásra megy. A bölcsőde kiegészíti a családi nevelést, és a kettő összhangja, a bölcsőde és a család folyamatos együttműködése a gyermek fejlődésének feltétele. Intézményünkben – az előzetes felmérések alapján – a gyermekek összetétele vegyes. Megtalálható az értelmiségi családból érkező, valamint az alacsonyabb iskolázottsági szülők gyermekei is.

A hagyományos anyai-női szerepek megváltoztak, a családok szűkös anyagi keretei miatt fontos a munkavállalás mindkét szülőt tekintve-, a gyermekek napközbeni ellátása iránti igény megnövekedett, a gyermekek ellátása a családban nem megoldott.

Célunk, hogy hosszú távú jó színvonalú alapellátást biztosítsunk a családok számára. Kiemelt feladatunknak tekintjük munkánk során, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapja-

nak gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a napközbeni ellátás magas színvonalon. A szakszerű nevelés – gondozás során, kiemelt szerepet kap a gyermekközpontú pedagógiai megközelítés. A szakdolgozók létszáma megfelel a törvényi előírásoknak, a szakmai felkészültségre is nagy hangsúlyt fektetünk.

Lehetőséget biztosítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozására is.

3. ELLÁTÁSI FORMÁK:

Gyermekek napközbeni ellátása (alapellátás)

4. A BÖLCSŐDE FELADATA:

A bölcsőde feladata a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátása keretében szakszerű nevelés-gondozás, harmonikus testi,- érzelmi, szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életvének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében. (1997. évi XXXI. tv.)

5. A BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJÁT MEGHATÁROZÓ FŐBB JOGSZABÁLYOK, IRÁNYELVEK:

Az Mátyás Király Bölcsőde Szakmai Programja az alábbi jogszabályok, dokumentumok figyelembevételével készült:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 369/2013. (X.24.) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 328/2011. (XII.29.) kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról
- 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény).

- 257/2000 (XII. 26) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevő nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről.

Bevezetés

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának célja, hogy keretet adjon a Magyarországon működő bölcsődei ellátást biztosító intézményben folyó szakmai munkának.

Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett nevelés hagyományával, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel. A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek, és a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra fókuszál, mely nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg. Szakmai önállóságunkat megtartva figyelembe vettük a családok és a fenntartó elvárásait, valamint a helyi lehetőségeket.

Az intézmény közfeladata:

Gondoskodik a bölcsődei ellátásáról, továbbá biztosítja a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, valamint ellátja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/A.§ - a szerinti intézményi gyermekétkeztetést.

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- Bölcsődei ellátás
- Intézményi gyermekétkeztetés

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

- Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
- Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékos nappali intézményben

A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Ásotthalom Nagyközség közigazgatási területe, valamint bármely önkormányzat közigazgatási területe az onnan bejáró gyermekek tekintetében

AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT, AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

1. A BÖLCSŐDE, MINI BÖLCSŐDE SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

	Mini Bölcsőde	Bölcsőde
Intézményvezető	1 fő	
Szakmai vezető- kisgyermeknevelő	1 fő	1 fő
Csecsemő és kisgyermeknevelő	1 fő	3 fő
Bölcsődei dajka	1 fő	1 fő

Munkánkat segíti a védőnő és szükség szerint speciális szakemberek. Kiemelt feladatunknak tekintjük munkánk során, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a magas színvonalú napközbeni ellátás. A bölcsődében a nevelő – gondozó munkát a „saját kisgyermeknevelő” végzi, ami a biztonságot jelenti. Ő szoktatja be a gyermekeket a csoportba, ő vezeti a gyermek dokumentációját, és elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel. A bölcsődei dajkáknak is hozzá kell járulni a bölcsődei nevelés eredményességéhez.

Tárgyi feltételek

Bölcsődénk önkormányzati fenntartású az óvodával és a mini bölcsődével együttműködő, az óvodához kapcsolódó, új építésű többcélú intézmény.

Az épület akadálymentesített, infokommunikációs eszközökkel felszerelt.

A gondozási rész kettő gyermekszobából, hozzá kapcsolódó gyermeköltözőből (átadóból) fürdőszobákból, két külön álló udvarból áll. Az épületen belül került kialakításra a babakocsi tároló. Ezen kívül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló helyiségek, amelyek a személyzet szükségleteit illetve szakmai felkészültségét szolgálják ki.

A gyermekszoba kialakításánál figyelembe vettük megfelelő a méretet, elhelyezkedést. Vízálló laminált lappal borított, korszerű fűtéssel és világítással rendelkezik. Bölcsődénkben a nevelés, gondozás eszközei szakmailag tudatosan tervezettek, pedagógiaileg célszerűen kialakítottak, megfelelnek a mai, modern kisgyermeknevelés elvárásainak. A csoportszoba berendezése gyermekközpontú, hangulatos, otthonos, esztétikus. A játékeszközöket a gyermekek életkori sajátos-

ságainak és egyéni fejlettségi szintjének, valamint a szakmai előírásoknak megfelelően válogattuk össze.

Fontos számunkra, hogy a játékok egészségügyi és a pedagógiai szempontoknak is megfeleljenek, ne legyenek balesetveszélyesek. A polcokat stabilan rögzítettük, és úgy helyeztük el, hogy a nagymozgásos tevékenységekre, és a csendes, aktív játszásra is lehetőséget biztosítsanak. Vastag szivacsból puha, hangulatos pihenő sarkot alakítottunk ki. A teret megosztottuk úgy, hogy elkülönült játéktevékenységre adjon lehetőséget.

A játékokat szabad polcokon gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben helyeztük el, ezzel biztosítottuk a szabad játékeszközök választásának lehetőségét. A játékok tárolására, és funkció szerinti szelektálására természetes anyagokból készített kosarakat vásároltunk.

Mozgásfejlesztő, építő, logikai, valamint utánzó- és szerepjátékokhoz megfelelő játékok egyaránt megtalálhatóak.

Az étkezés, és a pihenés is a csoportszobában és az udvaron történik.

A fürdőszobában az előírásoknak megfelelő méretben mosdó, gyermek WC, pelenkázó asztal, és zuhanyzó, törölközőtartó, szeméttárolók van biztosítva.

A gyermeköltözőben barátságos környezet fogadja a bölcsődébe érkező és távozó kisgyermeket, és szüleiket. Minden gyermek számára jellel ellátott szekrény biztosított a ruhák, cipők tárolására. A gyermekek saját ruhájukban vannak.

A bölcsőde játszókertjében homokozó, babakáz, terasz, pázsitos, és szilárd burkolatos részek váltják egymást, amely a motorozásra, triciklizésre, rollerezésre ad lehetőséget.

A belső udvaron csobogó került kialakításra, amely a nyári melegben lehetőséget biztosít a gyerekek felüdülésére

A bölcsőde épületét, játszókertjét, berendezését igyekszünk oly módon kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, megfeleljen testmértüknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, tegye lehetővé mozgás- és játéki igényük kielégítését. A tárgyi feltételek biztosítása során a minőségre törekszünk, és a gyermekekhez is közelálló természetes anyagok használatát részesítjük előnyben.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Bölcsődeképünk:

Olyan családbarát bölcsődeként kívánunk működni:

- ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel,
- ami megfelel a szülők igényeinek,
- ami képes a változó igényekhez tevékenyen alkalmazkodni,
- amely nyitott a felé megnyilvánuló igényekre, kész azok elfogadására,
- ahol az alkalmazottainak naprakész tudással rendelkeznek, szakképzettségük szintje folyamatosan emelkedik,
- amely képes a megszerzett tudását, tapasztalatokat alkalmazni.

Gyermekképünk:

Nevelő-gondozó munkánk eredményeként a bölcsődénkbe járó gyermek:

- vidám, kiegyensúlyozott, sokoldalúan fejlődő egyéniség
- testileg, lelkileg egészséges, harmonikus mozgású
- szociálisan kompetens, együttműködő a társakkal, felnőttekkel
- nyitott az őt körülvevő környezet ingereire
- szívesen kommunikál, kitartó, tevékeny.

Kisgyermeknevelő képünk:

- nevelői attitűdje elfogadó-engedékeny
- együttérzés, az elfogadás és a hitelesség
- személyisége érzelmi biztonságot nyújtó
- jól ismeri a kisgyermek életkori sajátosságait, egyéniségét,
- támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást
- a szülőkkel partneri kapcsolatot ápol,
- a gyermekek ellátását elhivatottsággal igényesen végzi,
- képes a szakmai fejlődésre, a folyamatos megújulásra,
- személye, viselkedése példa a gyermek és a szülők számára.

2. SZOLGÁLTATÁS CÉLJA

Célunk a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása a helyi sajátosságok figyelembevételével. Fontos a jó gyakorlat bevezetése, megerősítése, a dolgozók és a szülők nevelői szemléletének formálása, kapcsolatépítés és hálózat fejlesztés.

2.1. A szolgáltatás feladata:

A testi- és lelki szükségleteik kielégítésével az optimális személyes fejlődésük biztosítása, a hátrányos helyzetben lévő gyermekek hátrányának enyhítése egyéni és csoportos foglalkozások keretében, szükség szerinti szakemberek irányításával és bevonásával, a családokkal együttműködve biztosítjuk a szocializáció, az érzelmi- és értelmi fejlesztés-nevelés feltételeit.

2.2. A bölcsőde, mini bölcsőde kiemelt feladatai:

- Családok támogatása, erősségeikre építve a szülői kompetencia fejlesztése
- Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása
- Érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése
- A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Családok támogatása, erősségeikre építve a szülői kompetencia fejlesztése

A családot egy összetett, összefüggő rendszerként értelmezzük. Az ellátást nyújtó intézmény, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősséginek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A szülők számára lehetőséget biztosítunk, hogy új ismeretekhez jussanak, új nevelési technikákat sajátítsanak el, illetve az eleve jól működő területeken megerősödjenek. Lehetőséget kell nyújtani, hogy a szülő és a kisgyermeknevelő a gyermek fejlődésével és nevelésével kapcsolatban felmerülő kérdéseket megbeszélhessék.

Bizalmi kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel. Pozitív érzelmeket és értékeket illetve érdeklődést mutatunk, partnerként viszonyulunk a szülőkhöz.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Kiemelt feladatunk a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. Egészségvédelem, egészségnevelés a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakítását segítjük. A rugalmas, a kisgyermek életkorához egyéni

fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit.

A prevenciós és korrekciós feladatok megvalósítására szükség esetén speciális szakemberek is bevonásra kerülnek: gyermekorvos, gyógypedagógus, pszichológus.

Higiénés szabályok betartása az intézményben:

- a jól kialakított napirend
- az alapvető higiénés környezet, és szabályok kialakítása, betartása
- az egészséges ételmezés
- a megfelelő ruházat, öltözködés
- a szabad levegőn való tartózkodás és játék.

A bölcsődébe, mini bölcsődébe kerüléskor a kisgyermek új fertőző közegbe is kerül. Az ellenálló képességétől függően az első pár hónapban gyakrabban lehetnek különböző felső légúti betegségei, míg meg nem szokja új személyi és tárgyi környezetét. Az higiénés szabályok maximális betartása mellett is megfertőződhetnek amiatt, hogy mindent megfognak, a szájukba vesznek.

A kisgyermeknevelő az alapvető higiéniai szabályokat kialakítja, gyakoroltatja a kisgyermekkel:

- étkezések előtti kézmosás
- Wc használat, pelenkacsere utáni kézmosás
- saját pohárból ivás
- zsebkendő, tenyérbe tüsszentés, köhögés után alapos kézmosás
- csoportszoba, mosdó, öltöző gyakori, alapos szellőztetése,
- játékok fertőtlenítése, textíliák mosása

Járványügyi előírások:

Életkorhoz kötött kötelező védőoltások meglétét a védőnő és a vezető ellenőrzi és a gyermek Egészségügyi törzslapjára írja be.

Ha az intézményben fertőző betegség van, annak gyanúja fordul elő, a kisgyermeknevelő tájékoztatja az intézményvezetőt. Az intézményvezető a Csongrád Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervnek jelenti a fertőző megbetegedést.

A fertőző betegséget terjesztő vagy egyéb egészségügyi vonatkozásban káros rovarok és egyéb ízeltlábúak valamint rágcsálók ellen évente vagy szükség szerint történik a védekezés.

A bölcsődében, mini bölcsődében a tetvességet hetente ellenőrzi a kisgyermeknevelő, az ellenőrzés eredményét feljegyzi.

Érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Fontos számunkra a társas kapcsolatok, az együttlét helyzeteinek, egymás toleranciája és az empátia gyakorlása. A szeretetteljes kapcsolat segít a gyermekben kifejleszteni a bizalom, együttérzés a jó és rossz közötti különbségtétel képességét. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, az egymás iránti nyitottság megőrzésére.

A kisgyermeknevelő feladata a beszédképesség fejlesztése, ennek érdekében inger gazdag, tiszta nyelvi környezetet kell biztosítani, fel kell kelteni és fenn kell tartani a kommunikációs kedvet, ebben nyújtanak segítséget a napot átölelő énekek, mondókák, versek, mesék.

Különös figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Az érdeklődés felkeltése mellett az életkornak megfelelő tevékenységeket kell biztosítani az önállóság, aktivitás, kreativitás támogatásával. A személyiségfejlesztés tudatos és tervszerű pedagógiai módszerekkel történik. Az önálló választás és a döntési képesség kialakítását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

3. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A bölcsődébe, mini bölcsődébe a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a törvényes képviselő terjeszthet elő.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő
- a házi gyermekorvos, vagy a házi orvos,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a szociális, illetve a családgondozó

- a gyámhatóság.

Bölcsődei, mini bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti. A mini bölcsődében gyermekcsoportonként legfeljebb 7 fő, 2 évesnél idősebb gyermekek csoportjában legfeljebb 8 gyermeket gondozunk 1 fő szakképzett kisgyermeknevelővel és 1.5 fő szakképzett bölcsődei dajkával. A bölcsődében 12 fő, 2 évesnél idősebb gyermekek csoportjában legfeljebb 14 gyermeket gondozunk 2 fő szakképzett kisgyermeknevelővel és 1 fő bölcsődei dajkával. A csoportokban 1-2 sajátos nevelési igényű gyermeket helyezhetünk el a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításával. Ebben az esetben a csoportlétszám csökken.

Bölcsődei ellátás keretében azon gyermekek ellátását kell biztosítani, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsődei felvételi kérelmek benyújtására minden év májusában – előre meghirdetett napokon – továbbá az év folyamán folyamatosan van lehetőség, amennyiben van üres férőhely.

A bölcsődei, mini bölcsődei felvételnél – az alábbi sorrendben – előnyt élvez különösen az a gyermek

- aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- akit egyedülálló szülője nevel,
- akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja.

A *sorrendiség figyelembe vétele nélkül* a gyermek bölcsődei ellátását biztosítani kell, ha a gyámhatóság – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 68.§. alapján – védelembe vételt rendelt el és kötelezte a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A felvételi kérelmet az Mátyás Király Bölcsőde intézményvezetőjéhez kell benyújtani. A döntésről az intézményvezető –a májusi felvétel esetén- minden év május 25. napjáig írásban értesíti a szülőt/törvényes képviselőt. Az intézményvezető döntése ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül észrevételnek van helye, melyet a fenntartóhoz kell benyújtani. Az észrevételről a fenntartó határozattal dönt.

A felvételi kérelemhez csatolni kell:

- a gyermek és a felvételt kérő szülő/törvényes képviselő lakcímkártyájának másolati (fénymásolt) példányát,
- tanulói jogviszony esetén az oktatási intézmény által kiállított iskolalátogatási igazolást,
- az illetékes munkaügyi központ igazolását a munkaerő piaci képzésen való részvétel idejéről,
- a szülő betegsége esetén a házi orvos/szakorvos által kiállított igazolást,
- az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvos igazolását,
- egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról
- a családban nevelt három vagy több kiskorú gyermek esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról (amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásra a szülő nem jogosult)
- sajátos nevelési igényű gyermek esetén a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleményét.

A házi gyermekorvos vagy a házi orvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható a beszoktatás megkezdésekor kell bemutatni. Amennyiben a felvételi kérelmet – *férőhelyhiány miatt* – nem teljesíthető, úgy felhívjuk a figyelmet arra, hogy kérelmére a „*várólistára*” vesszük és üresedés esetén az elhelyezés időpontjáról írásban vagy telefonon értesítjük. Szintén várólistára kerül az a gyermek, aki a felvételi eljárás során felvételt nyert, ám bölcsődei férőhelyét a felvételi kérelmen jelzett időponthoz képest egy hónapon belül nem veszi igénybe, ha más igazoltan indokolható felvételi kérelem teljesítése – az indokolatlanul lefoglalt férőhely miatt – nem lehetséges.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a törvényes képviselővel megállapodást köt, amely tartalmazza:

- az ellátás kezdetének időpontját
- a fizetendő étkezési térítési díj mértékét, a fizetésre vonatkozó szabályokat
- a szolgáltatások formájáról, módjáról
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam)
- az ellátás megszüntetésének módjait,
- a gyermek és törvényes képviselője személyazonosító adatait,
- Szülő vagy törvényes képviselő nyilatkozatát a tájékoztatás megtörténtéről.

Ellátási körzeten kívülről érkező gyermekek fogadása

Az intézményünk ellátási területe lehetőséget biztosít a településen kívül érkező gyermekek befogadására, nevelésére és gondozására, ezzel is elősegítve a munkavállaló édesanyák gyermekeinek a harmonikus, kiegyensúlyozott gondoskodását. Körzeten kívüli gyermekeket csak abban az esetben fogadunk, ha a körzetben élők igényeit kielégítettük, és van szabad kapacitásunk. Működési célunk, hogy az intézményi szolgáltatást igénybe vevő szülők számára, lehetővé tegyük, hogy gyermekük felügyeletét megoldva munkát vállalhassanak, vagy olyan képzésen vegyenek részt, amely elősegíti elhelyezkedésüket.

Térítési díj

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 148.§ (1)-(3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni. A térítési díj megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő, vagy más törvényes képviselő köteles előre, egy összegben minden hónapban a megjelölt időpontig a bölcsődében befizetni. A bölcsőde, mini bölcsőde az igénybe nem vett étkezésre befizetett térítési díjat, túlfizetésként a következő hónapra elszámolja, vagy az ellátás megszűnésekor visszafizeti. Ha a szülő a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, akkor a Fenntartóhoz fordulhat, megküldött levélben kérheti a felülvizsgálatot.

- A térítési díjat Ásotthalom Község Képviselő-testülete határozza meg.

- A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez a szülő a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 6. melléklete szerinti nyilatkozatot benyújtja az intézményvezetőnek

4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS – GONDOZÁS ALAPELVEI

A szakszerű gondozás – nevelés akkor valósulhat meg teljesen, ha a következő alapelvek érvényesülnek a csoportban:

4.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A családot, mint egységet tekintjük kiindulópontnak, ezért fontos feladatunk a család megismerése. Fontos képet kapnunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. A kisgyermek viselkedésében visszatükröződik családi minta. Kiemelt feladatunk, hogy a családból hozott erősségeket támogassuk. Családi erősségnek tartjuk azokat a kapcsolatokat és folyamatokat, amelyek támogatják és megvédik a családot és tagjait a változás és probléma esetén.

4.2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása:

Feladatunka gyermekek fejlődése során felismerni a felmerülő fejlődésbeli lemaradásokat. Probléma esetén a szülő felé jelzéssel kell élni. Kiemelten fontos a mentális egészséget, viselkedésszabályozást veszélyeztető kapcsolati minták felismerése, prevenciója.

4.3. A családi nevelés elődleges tisztelete

A gyermek nevelési elsődlegesen a család joga és kötelessége! A gyermek nevelésében – gondozásában a bölcsődének figyelembe kell vennie a családi nevelés értékeit, hagyományait, szokásait. Ezek tiszteletben tartásával kompenzálja, korrigálja a családi nevelésben felmerülő esetleges hiányokat. Ezért fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást az intézmény életébe.

4.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Nagyfokú segítségigénye és rászorultsága miatt a kisgyermeket

különleges védelem illeti meg. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

4.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő személyisége fontos szerepet kap a gyermek életében. A feladatok színvonalas elvégzése érdekében fontos, hogy megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű társas készséggel bíró szakember gondozza, nevelje a rábízott kisgyermeket. A kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

4.6. A biztonság és a stabilitás elve

A kisgyermeknevelő a gyermek bölcsődei életében nagyon fontos szerepet játszik. Ezért kiemelten fontos, hogy a gyermek intézménybe lépésétől óvodába meneteléig ugyan az a gondozónő lássa el. Az így kialakult személyes kapcsolat érzelmi biztonságot nyújt. A napirend folyamatoságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések biztonságot, kiszámíthatóságot eredményeznek, növelik a gyermek biztonságérzetét.

4.7. Fokozatosság megvalósítása

A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az alkalmazkodását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását, a változások elfogadását. A fokozatosságnak a bölcsődei élet minden területén érvényesülnie kell.

4.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermeknevelő egyéni bánásmóddal, meleg, szeretetteljes odafordulással segíti a gyermek fejlődését, figyelembe véve életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, fizikai és pszichés állapotát. Fontos, hogy a fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni.

4.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A kisgyermeknevelő a gyermekkel együttműködve, az ő tevékenységére építve végzi gondozási teendőit, figyel az adott gyermek egyéni érési tempójára. A professzioná-

lis gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához, és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

4.10 A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben meg alapozódik a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon keresztül élményekhez, tapasztalatokhoz, ismeretekhez jusson. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapját.

5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Célunk a nevelés-gondozás valamennyi helyzetének a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi és tárgyi környezettel való harmónia is. Lehetőséget kell biztosítani a kisgyerek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi, - és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedésmintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához. Valamennyi tevékenységforma örömforrás kell, hogy legyen a gyerek számára, részvételre motiváló, tapasztalatszerzési lehetőségekre épülő, tanulási élményeket biztosító, társas közegben zajló, ösztönző. Nagyon fontos az önkéntesség, a gyerekek bármikor bekapcsolódhatnak, bármikor kiléphetnek. A gyermekek számára biztosítjuk, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

5.1. Tanulás

A tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamattanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A tanulás színterei:

A természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció.

A tanulás formái az utánpótlás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A beszéd a kisgyermekkorban tanulás nagyon fontos eleme.

5.2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között. Elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási

helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét.

Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet.

Fontos, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

5.3. Játék

A játékot a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenységének tekintjük, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A legtöbbet akkor tehetjük gyermekeinkért, ha már kisgyermekkorban megteremtjük számukra a szükséges feltételeket. Ennek érdekében a következőkre kell tudatosan figyelni:

- napirend szervezésénél megfelelő idő jusson játéokra,
- a megfelelő légkör, hely, eszköz biztosítása,
- gyermekek igényire, jelzéseire való reagálás,
- a játék irányítás módja, a kisgyermeknevelő szerepe,
- megfelelő minőségű és színvonalú játék biztosítása.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A játék során fejlődnek a társas kapcsolatok, a kisgyermek számára örömforrást nyújt a jó játék. Fejlődik szociális képességük, a társakhoz való pozitív viszonyulásuk.

A bölcsődés korú gyermek fő tevékenysége a gyakorló játék, mely másfél éves kortól alakul ki. Ezt a játékot a funkció örömeért gyakorolja, különböző mozgásokat, műveleteket utánoz. Két éves kor körül megjelenik az én- tudat. Az „én akarom”, „én idézem elő” a játékban is megfigyelhető. Három éves korban a gyermekek szeretnének hasonlítani a környezetükben lévő felnőttekhez, utánozzák őket, elkezdnek szerepet játszani. Bölcsődés korú gyermekeinknél a gyakorlójátékot tartjuk a legfontosabbnak, mert változatosan lehet alkalmazni.

Összegezve, a játék az ember életét alapvetően befolyásoló jelenség.

5.4. Mozgás

A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás, ezért igyekszünk a szobában és a játszóudvaron is nagy mozgásteret, és mozgásfejlesztő játékokat biztosítani. A játékeszközökkel szemben lényeges, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgás aktivitást és használatuk biztonságos legyen. Igyekszünk a veszélyforrásokat kiküszöbölni.

A mozgásfejlesztés napi rendszeres tevékenység. Egyéni fejlettségi szintjüket figyelembe véve gyakorolják a nagymozgásokat, mozgás-sorozatokat így fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk. A mozgás az egészség megszerzésére, megszilárdítására, a szervezet fejlődésének-növekedés, gyarapodás és testi képességek kialakításának –elősegítésére és a mozgásműveltség fejlesztése mellett örömforrásként kell, hogy szolgáljon.

5.5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésre, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmikus szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömélményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek.

Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére. A mondókák, versek az érdekes ritmikus hangzásuk miatt, mozgásélménnyel összekapcsolva pedig az érzelmek kiváltása miatt vonzóak. Az általunk választott mondókák, versek, énekek mindig összhangban vannak a játékkal, témájukban vagy hangulatukban igazodnak hozzá. A zenei nevelés alapjául a Kodály-módszer szolgál Forrai Katalin: Ének a bölcsődében című könyve alapján.

5.6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmen keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókinccs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban. Nagy gonddal válogatjuk a „mesepolcra” való könyveket. Fontosnak tartjuk, hogy mind a lapozgatni való gyermekkönyvek, mind pedig a felnőttek számára használatos könyvek igényes kivitelűek és művészileg a legjobb válogatások legyenek. A képeskönyv egyben játékszer is, a gyermekek számára mindig hozzáférhetőek. Tárgyképes könyvek, szöveges lapozgatók, természeti képeskönyvek vagy szépen illusztrált mesekönyvek, mind a gyermekek anyanyelvi fejlődését szolgálják.

5.7. Alkotó tevékenységek

A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyúrás, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

Az öröm forrása maga a tevékenység, nem annak az eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését.

5.8. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak

(pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek a feladathelyzetből. Az önkéntesség megélése, a feladat elvégzése felelősségre tanít, az elismerés segít abban, hogy felismerje a felelősség nem teher, hanem a jól elvégzett munka büszkesége. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

6. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

6.1. „Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

A személyi állandóság, biztonság, és stabilitás elvén nyugszik. Mini bölcsőde esetében az egy kisgyermeknevelő az egész csoportot felelős. A „saját” kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, a nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermekek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapot, fejlődési naplót, ő vezeti a gyermek dokumentációját, elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel. A „saját kisgyermeknevelő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

6.2. Gyermekcsoportok szervezése

A mini bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

6.3. Napirend

A napirendet a gyermekek szükségleteinek figyelembevételével kell kialakítani. A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az

önállósodás lehetőségét. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”- rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

Napirend

Idő	Tevékenység
07.00-08.00	Érkezés a bölcsődébe. Kézmosás. Játék a szobában.
08.00-08.30	Reggelizés. Játék.
08.30-09.00	Fürdőszoba használat szájapolással. Játék a szobában vagy az udvaron.
09.00-10.00	Játék a szobában vagy az udvaron.
10.00-10.30	Tízórai, folyadékfogyasztás
10.30-11.20	Játék a szobában vagy az udvaron. Szakmai program megvalósítása.
11.20-	Fürdőszoba használat.
-12.15	Ebédelés
12.15-15.00	Alvás. Ébredési sorrendben fürdőszoba használat. Csendes játék.
15.00-15.30	Uzsonnázás. Játék a szobában vagy az udvaron.
15.30-17.00	Játék a szobában vagy az udvaron. Folyadékfogyasztás. Hazamenetel.

7. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI, LEHETŐSÉGEI

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelő között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését. A szülőkkel való kapcsolattartásnak több fajtája van. Célszerű mindezeket párhuzamosan használni.

7.1. Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje a kisgyermeknevelőt, akire a gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

7.2. Beszoktatás (adaptáció)- szülővel való fokozatos beszoktatás

Bölcsődénkben a szülővel történő fokozatos beszoktatást, a családdal való együttműködést helyezzük előtérbe. A gyermekek kéthetes beszoktatási módszer segítségével válnak el a szülőktől, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást biztosítjuk.

A szülő jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást csökkenti az adaptáció során fellépő reakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását. Minden beszoktatást családlátogatás előz meg.

A beszoktatás előre megtervezett ütemterv alapján történik. Minden kisgyermeknek lehetőséget teremtünk a beszoktatást segítő kedvenc tárgyainak behozatalára. Ezek az eszközök a nap egészében a gyermekek közelében vannak.

7.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelő érdeklődik a gyermekkel történt előző napi eseményekről, délután pedig az átadáskor tájékoztatja a szülőt az aznapi történésekről.

7.4. Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, az bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

7.5. Szülőcsoportos beszélgetés

Szülőcsoportos beszélgetések általános, minden családot érintő nevelési kérdések megvitatása, a közösen meghozandó döntések mellett a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megbeszélésére adunk lehetőséget. A szülők konkrét gyermeknevelési kérdésekben is segítséget kaphatnak egymástól, és a kisgyermeknevelőtől. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti, a szülőkkal kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. A kisgyermeknevelőtől kapott megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

7.6 Szülői értekezlet

Egy nevelési éven belül három alkalommal tartunk (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet. Az első szülői értekezleten kapnak tájékoztatást a felvételhez szükséges dokumentumokról, a családlátogatásról, a beszoktatásról, valamint a gyermekeket érintő, közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Ismertetjük a házirendet, a napi bölcsődei étellel kapcsolatos tudnivalókat, és megismerkedhetnek gyermekük kisgyermeknevelőjével. A második és harmadik szülői értekezletet év közben szervezzük, a beszoktatások befejezése után és az óvodai beiratkozások előtt. Témájuk ezeknek megfelelően alakul.

7.7 Indirekt kapcsolattartási forma

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, (üzenő füzet) hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre. Faliújságon tájékoztatjuk a szülőket az általános, minden családot érintő aktuális programokról, változásokról, fontos tudnivalókról. Itt kerül elhelyezésre a házirend, a heti étlap, a nevelési év rendje és minden egyéb információ, ami a gyermekek ellátását érinti és segíti az intézményben.

8. INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTT-MŰKÖDÉS MÓDJA

Szociális ágazat:

Magyar Bölcsődék Egyesülete: továbbképzések, szakmai megbeszélések, látogatások, továbbképzések.

Közoktatás:

Az intézmények szervezeti felépítéséből adódóan szoros kapcsolatot alakítunk ki az óvodával. Az átmenet zökkenőmentes segítése érdekében kölcsönös együttműködés, partneri kapcsolat szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését.

Fontos feladatunknak tekintjük a két intézmény közötti tartalmas kapcsolat kialakítását, amely a pedagógusoknak is lehetőséget biztosít arra, hogy a bölcsődéből óvodába lépő gyermekeket megismerjék, ezzel is segítve a zökkenőmentes átmenetet. A dolgozók információkkal segítik egymást a gyermek intézményváltásának megkönnyítése érdekében.

Egészségügy, szakhatóságok:

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek:

- Védőnői Szolgálat,
- Házi Gyermekorvosi Szolgálat,
- Gyermekjóléti, Családsegítő Központ,
- Gyámhatóság,
- Pedagógiai Szakszolgálat,
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság.

A bölcsőde, mint jelzőrendszerbe tartozó intézmény, kötelességének és feladatának tekinti a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé való jelzést, így jó kapcsolatot alakítunk ki az ott dolgozó munkatársakkal, illetve a házi gyermekorvosokkal. Felismerjük a testi, lelki fizikai bánatalmazás, elhanyagolás jeleit, és a veszélyeztettséget jelentjük. Szükség esetén esetszegbeszélésen, jelzőrendszeri gyűléseken vesz részt a kisgyermeknevelő. Bölcsődénk, és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez.

9. IGÉNYBEVEVŐK, A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEIK

9.1 A gyermek joga

- ◆ Biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben élhessen, fejlődhessen
- ◆ Fejlődéshez szükséges feltételek biztosítva legyenek
- ◆ Veszélyhelyzetben azonnali segítséget kapjon
- ◆ Szükség esetén szakemberek segítsék a fejlődését
- ◆ Lehetősége legyen a játékhoz, tapasztalatok szerzéséhez

- ◆ Hátrányos szociális körülmények esetén kapjon meg minden segítséget a lehetséges fejlődéshez
- ◆ Rendszeres egészségügyi felügyeletben részesüljön

9.2 A szülő joga

- ◆ Megválassza az intézményt, melyre gyermeke gondozását – nevelését bízta
- ◆ Megismerje a gondozási – nevelési elveket, melyek alapján gyermekét gondozzák, nevelik
- ◆ Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől, megismerhesse a gyermekcsoport életét
- ◆ megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat
- ◆ A bölcsőde működéséről véleményt mondjon

9.3 A szülő kötelessége

- ◆ Amennyiben igénybe veszi, fogadja el a bölcsődei rendet, ahhoz alkalmazkodjon
- ◆ Térítési díjat a bölcsőde által meghatározott időpontig fizesse ki
- ◆ A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel működjön együtt.

Az intézmény közalkalmazotti körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kizáró tényezője

9.4 A kisgyermeknevelő joga

- ◆ Alakítsa a bölcsőde életét, a gondozási – nevelési elveket, megfelelő módszereket szakmailag önállóan gyakorolja
- ◆ A munkájához szükséges feltételek biztosítva legyenek
- ◆ Részt vegyen továbbképzésben, kutatásokban, munkájának eredményességét szolgáló kísérletben

A gondozási – nevelési feladatokat a szakmai elveknek, a törvényben és a jogszabályban rögzí-

tett bér és munkaügyi előírásoknak megfelelően, meghatározott munkaidőben, az intézményvezető irányításával és ellenőrzésével látja el

9.5 A kisgyermeknevelő kötelessége

- ◆ Tiszteletben tartsa a gyermek személyiségét és jogait
- ◆ Együttműködjen a családdal, tiszteletbe tartsa a családi nevelést, etikusan kezelje a családról szerzett információit
- ◆ Hivatásbeli kötelességként végezze gyermekvédelmi feladatát, különleges gondossággal, felelősséggel foglalkozzék a hátrányos helyzetűek miatt rászorulókkal
- ◆ Folyamatos önképzéssel és továbbképzéssel biztosítsa a naprakész szakmai műveltségét

9.6 A kisgyermeknevelőket segítők jogai és kötelességei

- ◆ Figyelemmel kísérje a gyermekek testi, lelki mentális fejlődését, egészségi állapotát
- ◆ Gondozási – nevelési elvek alapján segítse a rászoruló gyermekeket, illetve végezze a bölcsődei munkáját.

10. SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik.

A dokumentáció vezetésénél és kezelésénél a személyiségi jogokat a legmesszebb menőkig figyelembe vesszük. A személyes adatok védelméhez fűződő jogot és az érintett szülő vagy gyermek személyiségi jogait az adatkezeléshez fűződő egyéb érdekeket figyelembe vesszük.

A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok:

- a tárgyyszerűség (objektivitás),
- a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket),
- a hitelesség,
- az árnyaltság,
- a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A bölcsődébe felvett sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik.

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentumok:

- Csoportnapló;
- Törzslap;
- Fejlődési napló;
- Szülői értekezlet dokumentálása (jegyzőkönyv)
- Családi füzet

Csoportnapló

Vezetése napi rendszerességgel történik, a csoport létszámát és a napi eseményeket rögzíti. Szerepel benne a csoport névsora, a jelenlétnek illetve hiányzásnak, a levegőn való tartózkodás időtartamának, az étrend, és a délelőtt illetve a délután történetek rövid összefoglalója.

Fejlődési lap

A gyermek fontosabb növekedési és fejlődési adatait tartalmazza. A táblázatba előre berajzolt standardok segítenek annak megítélésében, hogy a vizsgált gyermek testméretei mennyire felelnek meg az életkorának, illetve a testméretei között milyen összefüggés van.

Családi füzet

A család és az intézmény közötti írásos kommunikációt rögzíti. A kisgyermeknevelő negyedévente írt feljegyzést a gyermekről.

Tartalmazza: tájékoztatás a gyermek testi, érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére vonatkozó bölcsődei tapasztalatokról. A leírtak összhangban vannak a gyermek egészségügyi törzslapjában feljegyzettekkel.

A bölcsődei adaptáció, beszoktatás kapcsán készített dokumentáció Első találkozás Tartalmazza a kisgyermeknevelő és a család első találkozásának történéseit és az ott átadásra kerülő információkat. A kisgyermeknevelő törekszik a helyes, egyenrangú, partneri együttműködésre, a pozitív, az elfogadást tükröző hangulat kialakítására. A beszélgetés során a kisgyermeknevelő válaszol azokra a kérdésekre melyek az anyát foglalkoztatják a bölcsődével kapcsolatban, tájékozik a gyermek fejlettségéről, egyéni szokásairól, szükségleteiről, otthoni napirendjéről. Egyeztetni a beszoktatás kezdetének és a családlátogatásnak az időpontját, az adaptáció lényegét és fontosságát, ütemezését. Mivel az első találkozás helyszíne az intézmény, bemutatja a gyermek bölcsődei csoportját és az ott dolgozó kisgyermeknevelőket. A dokumentációban az elhangzottak legfontosabb és leglényegesebb momentumai jelennek meg!

Családlátogatás

Ismételt információcsere a család és az intézmény között. Az erről készült feljegyzés részletes, a gyermek családi körülményeire, eddigi életére, a családtagokkal való viszonyrendszerére irányul.

A beszoktatás első 10 napjának eseményei, megfigyelés

Lényegre törő, részletes, személyre szóló összefoglalás a gyermek bölcsődében töltött idejéről. A kisgyermeknevelő az első napokban az ismerkedésre, kapcsolatépítésre koncentrálna, játékhelyzetekben közeledik a gyermekhez. Tájékozik és megfigyeli az anya és a gyermekkapcsolatát, az anya által végzett gondozási műveleteket, majd a második héten átveszi azokat.

Az események rögzítésének főbb szempontjai:

- ❖ a kapcsolatfelvétel főbb állomásai,
- ❖ az új környezet elfogadása,
- ❖ a gondozónő-gyerek kapcsolat alakulása, az érzelmi kötődés kezdetei,
- ❖ a gondozási műveletek átvételének folyamata,
- ❖ a szülőktől való leválás szakaszai,
- ❖ a napirendbe való beilleszkedés folyamata,
- ❖ a társakkal való kapcsolat alakulása

A beszoktatás összegzése: a 10 nap eseményeinek összefoglalása, kiemelve a legfontosabb jellemzőket. Nem a gyermek általános jellemzése!

Bölcsődénk nevelő- gondozó munkájának nyomon követése érdekében minden évben elkészítjük az adott év feladatait tartalmazó munkatervet. Az **éves munkaterv** havi bontásban van kidolgozva, ebben rögzítjük a feladat meghatározások mellett, az ellenőrzési feladatokat, a felelősségi köröket, a továbbképzések ütemezését, és kapcsolattartások formákat.

MINŐSÉGI SZAKMAI MUNKA ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Minőségnek nevezzük a nevelési-gondozási munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekközpontúságot biztosítják.

Feladatok:

- A bölcsőde, mini bölcsőde működését szabályozó dokumentumokban megfogalmazottaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, szakmai program, belső szabályzatok).
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja
- A szülők elvárásainak megismerése kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése (elégedettségmérő kérdőív)
- A dolgozók érdekelté tétele a minőségi munkavégzésben: értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az intézményben folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése a szükséges korrekciók elvégzése.

Az intézményvezető évente 2 alkalommal ellenőrzi a kisgyermeknevelő gyakorlati munkáját és negyedévente ellenőrzi a dokumentáció vezetését. Minden nevelési év végén átfogó értékelést végzünk a szülők bevonásával. Kérdőíves rendszer segítségével kérjük ki a véleményüket. A kérdőíveket értékeljük és megvizsgáljuk a bölcsőde erősségét, gyengeségét. Intézkedési tervet készítünk a feltárt hiányosságok javítása érdekében.

A fenntartó évente egy alkalommal átfogó ellenőrzést végez a Gyvt. 104 § e) pontja alapján.

11. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK, RENDEZVÉNYEK A BÖLCSŐDÉBEN

Az ellátás színvonalának minősége, a bölcsőde jó hírének terjesztése, megőrzése elsődleges célunk. Fontos az évszakokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó különböző programok szervezése a gyermekeknek és családoknak egyaránt. Faliújságon és emlékeztetőkön hívjuk fel a szülők figyelmét a különböző programokra.

A programok gyakoriságukban, témájukban a helyi adottságokat, igényeket figyelembe véve kerülnek megszervezésre.

Ünnepkörökhöz kapcsolódó és egyéb rendezvények:

- farsang
- húsvét
- anyák napja
- gyereknap
- évzáró
- mikulás
- karácsony
- nyílt napok

12. VÁRHATÓ EREDMÉNYEK A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉN

12.1. Szociális érettség

- felnőtteket és játszótársait utánozza
- spontán érdeklődést mutat játszótársai iránt
- játékokban képes kivárni, amíg rá kerül a sor
- megérti az "enyém", "övé" koncepcióját
- nyíltan kifejezi ragaszkodását
- érzelmek széles skáláját képes kifejezni
- 3 éves korára könnyen elválik szüleitől

12.2. Kognitív fejlődés

- mechanikus játékokat működésbe hoz
- szerepjátékokat játszik babákkal, állatokkal, emberekkel
- tárgyakat forma és szín szerint válogat
- a kezében vagy szobában lévő tárgyat képes azonosítani egy könyvbéli képpel
- 3-4 darabos puzzle-t kirak
- megérti a "kettő" koncepcióját

12.3. Hallás- és beszédfejlődés

- képes két-három részből álló utasítást követni
- 4-5 szavas mondatokat használ
- tudja mondani nevét, korát, nemét
- használ személyes névmásokat (én, te, engem, mi)
- majdnem minden hétköznapi tárgyat és képet felismer
- érti a térre utaló kifejezéseket (rajta, benne, alatta)

12.4. Mozgás

- jól tud mászni
- váltott lábbal lépcsőzik fel-le
- labdába rúg
- könnyedén fut
- könnyen hajol, elesés nélkül
- függőleges és vízszintes, és körkörös vonalakat rajzol ceruzával, zsírkrétával
- képes oldalanként lapozni egy könyvet
- ceruzát képes rajzoló pozícióban fogni

13. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK NEVELÉSE, GONDOZÁSA, FEJLESZTÉSE

Cél, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek minél korábban bekerüljön a napközbeni ellátásba függetlenül attól, hogy a korai fejlesztést a bölcsődében biztosítják számukra vagy sem (szakértői szakvélemény alapján). A bölcsődében a sajátos nevelési igényű gyermek egészséges közösségbe való integrálása önmagában is fejlesztő hatással bír. Ha a csoportban, sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el akkor legfeljebb 5 gyermek nevelhető, gondozható. Az egyénre szabott gyógypedagógiai fejlesztést ezek a kisgyermek a bölcsődében kapják meg a Pedagógiai Szakszolgálattal kötött szerződés alapján.

14. BÖLCSŐDEI ÉTKEZÉS

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Az utóbbi évtized tapasztalatai egyértelművé tették, hogy a táplálkozás és az egészség összefügg egymással. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie. Ennek egyik fontos része az, hogy az étkeztetésben az egészséges táplálkozás irányelvei érvényesüljenek, annak érdekében, hogy összetételében kielégítse a gyermekek energia- és tápanyagigényét, illetve a felkínált, étrendet alkotó enni-innivalókon keresztül a gyermekek megismerhessék a korszerű táplálkozás alkotóelemeit.

A bölcsődei élelmezés során a mai csecsemő- és kisgyermek-táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ezen felül az étlaptervezés során figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget. Az étlapot élelmezésvezető állítja össze a vonatkozó jogszabály (37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete) alapján. Bölcsődénk étkeztetését A Mátyás Király Óvoda látja el. A központilag elkészített étlap az egészséges táplálkozás alapelvei mellett, a kisgyermekek életkori sajátosságai, a korcsoportra jellemző tápanyagszükségletük figyelembevételével. Az étlap a pontos tájékoztatás céljából kifüggesztésre kerül a bölcsőde hirdetőtábláján. A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség és folyadékpótlásra víz), az ebéd (egy héten háromszor szerepel főzelék, egyszer egytálétel, és egyszer leves, süteménnyel), valamint az uzsonna. A bölcsődés gyermekek étkeztetésében makrobiotikus, illetve tisztán vegán étrendek nem szerepelhetnek. Bölcsődénkben szakképzett konyhai személyzet gondoskodik a körültekintően megtervezett étlap gyakorlati megvalósításáról, a kisgyermekek ízletes, megfelelő hőmérsékletű és élelmiszer-biztonsági szempontból kifogástalan étellel való ellátásáról. Bölcsődénkben HACCP rendszert működtetünk.

15. GYERMEKVÉDELEM A BÖLCSŐDÉBEN

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik. A bölcsődének és az ott dolgozó szakembereknek meghatározott feladatai vannak a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- ◆ A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok ismertetése, betartása, betartatása
- ◆ szociális feladatok feltételeinek biztosítása
- ◆ prevenciós megoldások és javaslatok
- ◆ együttműködés a Gyermekjóléti szolgálattal, a szakemberekkel
- ◆ egyéni bánásmód hatékony alkalmazása a gondozásban és a nevelésben
- ◆ veszélyeztetettség esetén a jelzőrendszer működtetése, jelzés a védőnő, Gyermekjóléti központ felé
- ◆ évente beszámoló a gyermekvédelmi feladatokról

16. BALESET MEGELŐZÉS

A környezet kialakításánál, a játékeszközök kiválasztásánál elsődleges szempont, hogy használata biztonságos legyen.

A tisztítószeres, vegyi anyagok zárható szekrénybe kerülnek. Az elsősegély felszerelés a csoportszobában szekrényben tároljuk. A szükséges kötszerek, elsősegélydoboz tartalmát folyamatosan ellenőrizzük, szükség szerint pótoljuk a hiányzó eszközöket. A gyermekeket megtanítjuk önmaguk és egymás testi épségének megóvására. Szülői értekezleten a szülők figyelmét is felhívjuk a baleset megelőzési magatartás betartására

17. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSA

Nagy hangsúlyt fektetünk a szakmai ismeretek megszerzésére, ösztönözzük dolgozóinkat a folyamatos képzésre, önképzésre. Intézményeink éves beiskolázási és helyi továbbképzési tervet készítenek.

A továbbképzési tervben meghatározott témákat gondolatébresztő, vitaindító előadás formájában dolgozzuk fel.

Részt veszünk előadásokon, kerületi továbbképzéseken.

Kisgyermeknevelők:

- csoportvezetői továbbképzések
- integrált nevelés
- Gordon tanfolyam
- szakmai továbbképzések különböző témákban
- házi továbbképzések
- kistérségi szintű közös továbbképzések

Technikai dolgozók:

- HACCP tanfolyam

Távlati cél: Szakmai felkészültséget növelni – főiskolai végzettség megszerzése, tanfolyamokon, továbbképzéseken való folyamatos részvétel.

Mellékletek

1. melléklet

Játékkészlet

Udvar

- 1 db homokozó
- 1 láda homokozó eszköz
- 4 db nagyméretű, műanyag lapát
- 1 db piknik játszóház
- 3 db labda
- 2 db műanyag talicska
- 3 db motor
- 1 doboz aszfalkréta
- 1 db mérleghinta
- 1 db „bújócska és csúszda”

Csoportszoba

Vannak olyan eszközök és játékok, melyet a gyermek csak a kisgyermeknevelő felügyeletével használhat.

Nagymozgásos játékok

- 1 db babakocsi
- 1db katicás húzogató
- 1 db tologató kocsi kockákkal
- 4 db „folyami kő”
- 1 db autószállító mágneses vonat
- 1 db autópálya autóval
- 10 db kisméretű műanyag jármű
- 3 db nagyméretű, műanyag munkagép
- 2 készlet babzsák

Könyvek

- 4 db bébi lapozgató
- 1 db textil lapozgató

Gyűjtögetésre alkalmas eszközök

- 4 db bevásárló kosár
-

Szerepjáték kellék

- 2 készlet konyhai eszköz
- 1 db babakonyha
- 1 db játék edényszárító
- 1 db evőeszköz készlet
- 2 szett vágható zöldség, gyümölcs
- 2 db fagyikészítő szett
- 1 kosár műanyag zöldség, gyümölcs
- 2 db játék babaágy
- 3 db baba
- 1 db játék babakád
- 5 db kesztyűbáb
- 1 db bolti kassza
- 1 db bábszínház paraván

Alkotójátékok

- 3 doboz, „háromszög” ceruza
- 48 db színes kréta
- 6 db ujjfesték
- 4 db vízfesték

- 9 db ecset
- 1 db ujjecset készlet
- 3 db gyurmakészlet
- 2 db gyurmaforma készlet
- 2 db, fa gyurmázó készlet
- különböző minőségű papír

Konstruktív játékok

- 8 db fa kirakó
- 3 db kockakirakó
- 3 db 3D, fa kirakó
- 1 db szivacsos építőkészlet
- 2 vödör fa építő
- 4 db Montessori torony
- 1 db kis golyóvezető
- 1 db mágneses csiga
- 3 db óriás gyöngy készlet

Hangszerek

- 2 db dob
- 2 db triangulum
- 2 db xilofon
- 4 db rumbatök
- 1 db csörgő
- 1 db műanyag furulya
- 2 db csörgős ritmusfa

Legitimációs záradék

1. Elfogadta

Ásotthalom, 2025.09.11
Dátum

Nevelőtestület részéről

2. Jóváhagyta

Ásotthalom, 2025.09.23
Dátum

Fenntartó

Tájékoztatást hivatalosan megkapják:

Nevelőtestület

Szülői Közösség

Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzata